Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.
Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00
"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Užsirasziant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed:
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 2 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 9 Sausio (January) 1903 m. — Metas XI

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Per naujus metus, kaip papaprastai buva, apart augszcziausių urėdninkų ir vietinių ambasadorių, tukstancziai žmonių traukė į prezidento Roosevelto rumą, norėdami jam ranką paspausti; tokių szįmet buvo „Baltame rume" apie 7000 žmonių; žinoma, didesnė dalis atsilankė tik pažiurėti perdirbimus prezidento rume, kurie kasztavo tautai 600000 dol. Paspaudimas rankos prezidento tai mažmožiai ant politiszkos padangės, neverti minėjimo, tuom prezidentas tautai labo nesuteiks; bet ką gi daryti, kad ir tautos balsais iszrinkti jos reprezentantai tankiai užsiima mažmožiais, nevertais minėjimo, užsiima greicziau tokiais darbais, o svarbiausius vis atideda ant toliau.

Prie tokių svarbesnių reikalų reikėtų priskaityti užtvirtinimą sutarimo padaryto su Kuba prekystos reikaluose, bet su tuom neina teip greitai, kaip su neturincziais vertės mažmožiais. Rando sutarimas terp kongreso ir senato sanarių randa daug prieszų ir nežinia dar, koks likimas tą sutarimą laukia. Tautos reprezentantai gali sutarimą su visu atmesti.

Prie svarbesnių reikalų reikia priskaityti ir iszriszimą nesutikimų terp kalnakasių ir kastynių savininkų. Prezidentas paskyrė iszriszimui nesutikimų santaikos komisiją, kongresas ir senatas paskyrė didelius pinigus ant užlaikymo komisijos, todėl ji ir darbuojasi teip, kad nežinia, kada galės iszduoti nusprendimą: komisija teip darbuojasi, kad ne vienam gali iszrodyti, jog jos sanariams rupi gavimas kuo ilgiausiai algų, didesnių negu vertas darbas, o ne iszriszimas nesutikimų terp darbdavių ir darbininkų. Ir nusprendimas, koks jis nebutų, neiszrisz nesutikimų, kadangi isz kalno galima žinoti, kad komisija neužgriebs to, kas isztikro galėtų ateitėj nesutikimų nedaleisti.

Svarbesniu negu paspaudimas rankos prezidento Naujų Metų dienoj yra ir suvaldymas trustų arba kapitalistų ryszių, besistengianczių apvaldyti visą prekystą ir iszdirbystę Suvienytose Valstijose. Jau dabar už iszdirbimus, kurių iszdirbystę trustai su visu apvaldė, reikia žmonėms mokėti daug didesnes prekes, negu buvo laike liuosos pramonininkų konkurencijos, o jeigu trustui pasisektų su visu apvaldyti prekystą valgio produktų, tai 80 milijonų Amerikos ukėsų atsirastų atiduotais ant tokio trusto malonės. Suvaldyti juos reikia, bet ar žmonių balsais iszrinkti kongreso ir senato sanariai tą padarys, galima abejoti. Be abejonės gal bus užgirtos kokios tiesos priesz trustus, kokių paskui nebus kam pildyti ir paczios tiesos tokiu budu bus tokios jau vertės ką ir paspaudimas prezidento rankos. Ant kovos su trustais vienas isz sumanesnių senatorių, Hoar, reikalauja, kad trustai kas metą iszduotų kuo teisingiausią atskaitą; kad už susikalbėjimą ant stabdymo liuosos konkurencijos ir isznaudojimo žmonių ant kaltų butų uždėtos bausmės iki 5000 dol., arba kad susikalbėję butų baudžiami kalėjimu iki vienų metų; prie svarbesnių nusidėjimų augszcziausias sudas kaltus gali bausti, uždėdamas pinįgines ir kalėjimo bausmes drauge; gali aprubežiuoti arba su visu uždrausti trustų prekystą teip paczioj Amerikoj, kaip ir užrubežiuose. Tie yra svarbiausi reikalavimai senatoriaus Hoaro. Su jais trustų randas nesuvaldys: turinti isz sukalbių milijonus kapitalistai noriai mokės bausmes po 5000 dol., jeigu tokios bus uždėtos, kadangi tą bausmę jie keliaropai atlups nuo gyventojų, imdami didesnes prekes už tavorus. Ant galo terp sudžių juk yra gal daugiau trustų tarnų negu tiesų dabotojų; Amerikoj gi nėra tiesų priesz iszduodanczius neteisingus nusprendimus sudžias, o czia tiesos tokios priesz luomoms tarnaujanczius sudžias reikalingesnės, negu, paveikslan, Europoj, kadangi ten ant sudžių patenka visgi daugiau apszviestų ir dorų žmonių negu Amerikoj.

Ant Filipinų salų kyla vis didesni bažnytiniai nesutikimai. Dvasiszkija, papratusi prie iszpanijonų valdžios vietinius gubernatorius laikyti už savo pagelbininkus, kurie privalo visada užstoti už kunįgijos naudą ir reikalus, tokios pagelbos reikalauja dabar ir nuo Amerikos gubernatoriaus. Tas vienog, ir norėdamas, negali teip elgtiesi, kaip iszpaniszkas gubernatorius, kadangi Amerikoj vos 6 dalis gyventojų yra katalikų, 5 gi tokios dalys yra protestonų, kuriems nerupi reikalai ir nauda katalikiszkos dvasiszkijos. Kadangi Amerikoj yra visoki tikėjimai ir nė vieno nėra galinczio sau savintiesi kokias nors privilegijas, tai randas negali stoti apgynime kokio nors tikėjimo reikalų, bet negali ir persekioti kokio nors tikėjimo; į tikėjimiszkus reikalus randas kisztiesi negali, tą klausymą palieka iszriszti patiems gyventojams. Todėl Filipinų gubernatorius, szaukiamas į pagelbą katalikiszkų kunįgų, atsisakė kisztiesi kokiu nors budu su užtarimu ir gelbėjimu vienos kokios nors pusės; jis parodyjo nesutinkanczioms už bažnyczios savastį pusėms su savo pretenzijoms kreiptiesi į vietinius sudus, kurie vien gali spręsti, kam turi prigulėti bažnyczios savastis.

Azija.

Vokiszki kareiviai jau pasitraukė isz miesto Shanghai, Chinuose; liko czia dabar dar prancuziszki kareiviai, bet ir jie pasirengę isztraukti, laukia vien laivų, kurie juos pergabęs namon.

Pasitraukus svetimiems kareiviams, chiniszki pasikėlėliai labiau subruzdo, jie savo atsiliepimuose kalbina gyventojus skersti chiniszkus urėdninkus ir svetimtauczius, ypacz gi misijonierius; liepia neaplenkti ir priėmusių krikszczionystę chinieczių, kadangi tokius laiko už iszgamas, parsidavusius svetimtaucziams mokintojams. Gal tame pasikėlėliai turi teisybę, kadangi priėmę svetimą tikėjimą visur stengiasi remtiesi ant tų, kurie suteikė jiems tikėjimą, tarnauja ne saviemsiems, bet svetimiems, nuo kurių priima tikėjimą. Teip yra ne tik Chinuose, bet visur; teip buvo ir Lietuvoj senuose laikuose: priėmę stacziatikystę nuo maskolių lietuviai buvo szalininkais ir garbintojais maskolių ir maskolystės, priėmę katalikystę nuo lenkiszkų zokoninkų stengėsi lenkams tarnauti, padėti lenkystei. Žinoma, tą patį daro ir chiniecziai priėmę krikszczionystę nuo europiszkų misijonierių: priėmę katalikystę tarnauja Prancuzijai, priėmę liuterioniszką tikėjimą — Vokietijai; kitoki protestonai yra tarnais Anglijos arba Amerikos; iszmokinti stacziatikiszkų popų pamatų stacziatikystės yra garbintojais Maskolijos ir baltojo caro. Nežingeidu todėl, jeigu tuos iszsižadėjusius savo tėvų tikėjimo ginanti savę nuo svetimos įtekmės chiniszki pasikėlėliai laiko už iszgamas ir laike skerdynių tokių neaplenkia, bet skerdžia drauge su jų ponais ir mokintojais.

Maisztai vidurinėse Chinų provincijose platinasi vis labiau, apima vis didesnius plotus. Į provinciją Czekiang randas iszsiuntė 5000 kareivių ant suvaldymo maisztininkų. Ar tas ciecorienės jenerolams pasiseks, galima abejoti kadangi pasikėlėlių toje provincijoj yra tris syk, daugiau o didesnė pusė turi geresnius ginklus negu ciecorienės kareiviai. Mahometoniszko tikėjimo chiniecziai laukia vien prisakymo pristoti prie pasikėlėlių. Mahometonų [illegible] milijonų; jie priguli prie narsiausių Chinų gyventojų. Porą deszimtmeczių atgal jie be mažo neapvaldė visų Chinų; pergalėjo juos garsus angliszkas jenerolas Gordon.

Europos vieszpatystės nesutiko priimti nuo Chinų joms prigulinczią atlyginimo dalį už suvaldymą bokserų pasikėlimo sidabru; reikalauja, kad butų užmokėta auksu.

Afrika.

Isz Morokko vėl ateina priesztaraujanczios žinios. Pagal vienas: pasikėlėliai paėmė galutinai virszų ant to krasto sultano ir ne tik apstojo jį jo sostapilėj, mieste Fez, kur jis buvo pasislėpęs su likucziais savo kareivių, bet paėmė net jį į nelaisvę. Pagal gi kitas žinias sultanui pasisekė supiudyti terp savęs pasikėlėlius. Mat pasikėlėlių vadovas pagarsino, jog jis pats negeidžia valdonu Morokko pastoti, bet kariauja už mylimą didesnės dalies gyventojų sultano brolį Mullai Mahometą, kurį nori pasodinti ant sosto. Sultanas isz to pasinaudojo. Jis prisiviliojo savo brolį į miestą Fez, davė jam augsztą urėdą gubernatoriaus provincijos Fez, tokiu budu su juom susitaikė. Pasikėlimo vadovui todėl likosi atimta priežastis tolesnės kovos. Jį apleido didesnė dalis pritarianczių Mulai Mahometui gyventojų, su likucziais dar prie jo pasilikusių pasikėlimo vadovas pasitraukė nuo miesto Fez ir pasislėpė kalnuotuose apskricziuose. Isz tikro jis apvaldęs Fezą ir paėmęs į nelaisvę sultaną, norėjo apsigarsinti Morokko valdonu; sultano brolį Mulai Mahometą, gyventojų mylimą, jis paėmė kaipo įnagį ant patraukimo prie savęs gyventojų, kurie kitaip nebutų prie jo pristoję. Ant to ir apsiriko. Susitaikius broliams, isznyko tikra priežastis karės. Visi Fezo provincijos gyventojai padėjo ginklus ir prisiekė sultanui, pasižadėdami jį laikyti už krasto valdoną. Teip dabar garsina. Ar teip vienog yra isz tikro, nežinia. Prancuzija, Iszpanija ir Anglija dar vis laiko Morokko pakrantėse savo kariszką laivyvynę, matyt szitos vieszpatystės netiki, kad naminė karė teip greitai pasibaigtų. Iszpanija į savo valdybą Ceutą, sziaurinėse Morokko pakrantėse, iszsiuntė daugiaus žemės kareivių, o Prancuzija ant Morokko rubežiaus Algiere sutraukė gana skaitlingą kariumenę. Taigi matyt, kad laukia czia tolesnių maisztų ir isz jų lygiai Prancuzija, kaip ir Iszpanija nori pasinaudoti ant iszplatinimo savo valdybų Morokko kasztais.

Kas atsitiko su Anglijos prieszu rytinėse Afrikos pakrantėse, Pasiutusiu Mulla, dar nežinia. Pereitą sanvaitę Londono laikraszcziai garsino, jog jis pasimirė, bet iki sziol patvirtinimo to paskalo nėra; nepatvirtina to nė Anglijos randas.

Vidurinė ir Pietinė Amerika.

Tąsynės Venezuolės su susijungusioms Europos vieszpatystėms ne tik nepasibaigė, bet ir neprisiartino prie pabaigos. Europos vieszpatysczių kariszkos laivynės blokuoja Venezuelės portus, į juos neleidžia prekėjų laivų ir tokiu budu apstabdė visą užrubežinę prekystą Venezuelės.

Atsisakius prezidentui Rooseveltui buti santaikos sudžia, Europos vieszpatystės tariasi apie atidavimą nesutikimų ant iszriszimo Haagos terptautiszkam santaikos sudui, bet iki sziol nieko nenutarė ir nežinia, kada nesutinkanczios pusės sutiks nesutikimus atiduoti tam sudui. Nė Anglija, nė Vokietija nesiskubina iszreikszti pritarimą tokiam iszriszimui nesutikimų, kadangi Haagos sudas neturi galės priversti Venezuelę iszpildyti nusprendimą. Venezuelė reikalauja, kad laike perkratinėjimo santaikos sudo butų nuimta blokada Venezuelės portų. Ant to nesutinka nė Anglija, nė Vokietija.

Venezuelės revoliucijonieriai pasinaudojo isz nesutikimų prezidento Castro su Europos tautoms; vietoj padėti randui užbaigti nesutikimus su svetimais, vėl pakėlė revoliuciją. Castro vienog tvirtina, kad iszvaikys lengvai ir dabar revoliucijonierius, kaip iszvaikė pirma. Ar teip revoliucijonieriai isz tikro silpni, nežinia. Netoli Caracas vienog buvo smarkus muszis terp Castro pajiegų revoliucijonierių kuriame Castro kareiviai likosi sumuszti.

Maskolija.

Maskoliszkas užrubežinių reikalų ministeris Lamsdorf važinėjo Bulgarijoj, paskui atsilankė Austrijos sostapilėj. Laikraszcziai garsina, kad jam pasisekė susitaikyti visame su Austrija reikaluose reformų, reikalingų ant suvaldymo pasikėlimo Macedonijoj, kokių abidvi vieszpatystės pareikalaus nuo Turkijos.

Prancuzijoj atsibuvo senatorių rinkimai. Randas laimėjo 13 naujų savo szalininkų, nužudė gi dvi vietas. Apskritai imant, randas senate turės dabar daugiau savo szalininkų negu pirma.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Ant paskutinio susirinkimo Vilniaus girių apsaugojimo komiteto nusprendė uždrausti kirsti medžius: per 20 metų giriose dvaro Mariampol, Disnos pav., prigulincziose dvarponiui Zakrzevskiui; per 12 metų giriose dvaro Kozlovicin — Kuczino, Szventėnų pav., prigulincziose dvarponiui Balaszui; per 5 metus giriose dvaro Ponarų, Trakų pav., prigulincziose grafienei Lubeneckienei; per 20 metų giriose Venszėtų, Vileikos pav., prigulincziose dvarponiui Vankovycziui.

Ant paskutinio susirinkimo Cecoriszkos Peterburgo Dailės Akademijos, likosi nuspręsta, isz akademijos iždo, ant ateinanczių metų duoti 1200 rublių paszelpos Vilniaus pieszimo mokyklai.

Neseniai į Vilnių atkako isz Sizranio tenykszczios dalies vieszpatystės banko urėdninkas ir su pagelba jo paties padirbto czekio, prigavingu budu gavo isz Vilniaus vieszpatystės banko dalies 35000 rublių pinigų. Gavęs pinigus, užsimanė dumti į užrubežius, bet bijodamas važiuoti geležinkeliu, užsimanė važiuoti vežimu. Vilniuje pasisamdė pacztą. Važiuojant skersai geležinkelio rėlių, atbėgo trukis tiesiog ant vežimo, užmuszė lygiai vežėją, kaip ir prigavusį ant 35000 rubl. Vilniaus banką urėdninką. Rado pas jį jau tik 5000 rubl. Kur jis padėjo kitus, taigi 30000 rubl., nežinia.

Surinkimai miesto Vilniaus ant ateinanczių metų iszskaityti ant 700000 rublių.

Prie Vilniaus neregių užveizdos neseniai likosi parengta gydinyczia, kurioj gydo ateinanczius akims serganczius ligonius be jokio užmokesnio. Pereituose metuose į gydinyczią kreipėsi 2457 akims serganti. Gydinyczioj yra penkios lovos ligoniams, isz kurių naudojosi 67 ligoniai. Operacijų daktarai padarė 127. Prie gydinyczios yra du daktarai. Minėta užveizda rengiasi mieste parengti neregiams prieglaudos namus.

Vilniuje baigia jau rengti elektriszkus žiburius ant apszvietimo ulyczių: 12 d. gruodžio ant tulų ulyczių buvo jau elektriszkos liampos.

Vilniaus Labdaringoji Draugystė garsina, jog ant ateinanczių metų yra liuosos stipendijos besimokinantiems vidutinėse Lietuvos mokyklose ir maskoliszkuose univer-itetuose isz užraszo Pranciszkaus Moniuszkos. Isz stipendijų gali naudot esi tik katalikai, pirmiausiai giminės Moniuszkos, o jeigu tokių nebutų, tai kiti Lietuvoj gimę ir užaugę katalikai mokintiniai ir studentai. Norinti gauti minėtą stipendiją privalo kreiptiesi į Vilniaus Labdaringą draugystę (Vilniaus ul. pn. 716).

16 d. gruodžio, ant kertės Rudnicos ir Disnos ulyczių, užgimė didelis gaisras. Užsidegė dideli Globuso namai. Kol subėgę ugnagesiai ugnį apvaldė, ji isznaikino pastogę vieno namų szono ir pridirbo blėdies ant poros tukstanczių rublių.

Isz Vilniaus gub.

Vilniaus apskriczio sudas neseniai perkratinėjo provą bajorų Podgoreckio ir Szlajeviczo ir vargamistros Chodanoviczo, apskųstų už padirbimą metrikų. Mat 1891 m. Varszavos amerikoniszkas konsulius per laikraszczius pajieszkojo giminių pasimirusio Texase Napoleono Dembickio, po kuriam liko žemės plotai verti milijono doliarių. Atsirado palaikėjas, duonkepis isz Varszavos, Antanas Dembicki. Reikėjo Amerikos sudams iszrodyti giminystą su pasimirusiu Amerikoj Napoleonu Dembickiu; ant to reikėjo parodyti ir gimimo aktą velionio. Metrikų tų niekur negalima buvo surasti. Ant galo Podgorecki ir Szlajevicz, už treczdalį palaikų apsiėmė metrikus surasti. Atkako jie į Devekiszkius ir papirkę vargamistrą, įraszė į metrikų knįgas ir gimimo aktą Napoleono Dembickio ir gavo nuo prabaszcziaus iszraszą, bet tą reikėjo užtvirtinti Vilniaus konsistorijoj. Pasiriodė, kad konsistorijos metrikų knįgoj metrikų Napoleono Dembickio nėra. Jų padirbėjai Podgorecki ir tepliorius Szlajevicz pateko po sudu. Sude, prigavystė iszėjo į aiksztę, bet sudas iszteisino apskųstuosius.

Per sanvaitę nuo 21—28 d. lapkriczio visokioms limpanczioms ligoms Vilniaus gubernijoj apsirgo žmonių: Vilniuje: tymais 47, sziltinėms 24, difteritu 7, krupu 1, kraujine 1, rauplėms 1, sibiriszku maru 2.

Paviecziuose apsirgimų buvo: sziltinėms, Vilniaus pav., kaime Poplavuose apsirgo 5; Vileikos pav., mieste Vileikoj 3; Szventenų pav., kaime Piorki apsirgo 3, Bomaiuose 2, Melaikuose 1, Jokeliucse 13; Aszmėnų pav., mieste Aszmėnuose apsirgo 3, numirė 1; Lydos pav., kaime Ogorodnikuose apsirgo 5, Belevicziuose 1. Kriokligė smarkiai siauczia terp vaikų Aszmėnų pav. 8 kaimuose: apsirgo czia 32; tymai siauczia Trakų ir Vilniaus pav., kur apsirgo 13 žmonių.

Aszmėnų pav., kaime Dimeve siautė didelis gaisras, kuris isznaikino 5 namus ir 20 negyvenamų triobų su visais krutancziais turtais ir paszaru parengtu ant žiemos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 12000 rubl., o viskas užsekuruota buvo vos ant 2590 rubl.

Isz Disnos pav., Vilniaus gub.

Nuo miestelio Glubokoje pradėjo vesti telegrafo alkunę į Szarkovczizną. Ant padirbimo telegrafo aplinkiniai dvarponiai davė po kiek pinįgų isz savo kiszeniaus.

Szarkovczizna yra beveik viduryj Disnos pavieczio, miestelis pagarsėjęs isz arklisvagių. Atveda czia pavogtus isz visų krasztų arklius, užsiimanczius vogimu visi pažįsta, bet sugriebti su pavogtu tavoru nepasiseka; daro neva netikėtas kratas, bet paprastai nieko neranda, nors pavogti arkliai gali but tik kur nors arti paslėpti. Nežinia, ar vagiliai teip gudrus, ar gal vietinė policija eina su jais isz vieno, todėl nieko nesuranda.

Sziųmetinis užderėjimas laukuose szitose aplinkinėse buvo prastas: bulvės su visu pražuvo, daugelis nesurinko nė sėklos; miežiai užaugo prasti, rugiai teipogi nebuvo geriausi ir tų paczių grudai smulkus ir varpose grudų nedaug.

Isz Aszmėnų.

Solos valszcziuje, Aszmėnų pav., nusileido isz Kauno tvirtynės iszlėkęs su vienu oficieru ir kareiviu orlaivys. Kaimų gyventojai, niekada ne matę orlaivio, persigando, vaikai ir moterys bėgo į girią, tikėdami kad atlėkė antikristus; drąsesniejie kaimiecziai bandė net szuviais nugazdinti neprosztyus sveczius ir isztikro be mažo ne pataikė į buvusį orlaivyj oficierą. Mat žmonės bijosi to, ko ne mato ir ne pažįsta, o orlaivį Lietuvoj pamatyti ne lengva.

Isz Slonimo, Grodno gub.

Szitame pavietyj ukininkai pradeda isz palengvo keltiesi isz kaimų ant kolionijų. Ukiavimas ant kolionijų yra naudingesnis materiališkai, negu gyvenant ant kaimų: prie darbo reikia mažiau laiko žudyti, kolionistas gali, pagal norą, ant savo lauko daryti visokius pagerinimus, kokius tik laiko už reikalingus, ko, turint padalintą ežioms lauką, padaryti negalima. Suvalkų gubernijoj antai, su mažu iszėmimu, lietuviszki kaimai iszsidalino ant kolionijų. Isz materialiszkos pusės tas isz duoda gerus vaisius, bet isz draugijinės mažiau yra naudos: ukininkai pripranta rupintiesi vien apie savo reikalus, mažiau turi savitarpinių reikalų, pertai atszala, mažiau atjauczia draugijinius reikalus, kaimynų vargai mažiau rupi, iszsidirba didesnis egoizmas.

Isz Liepojaus, Kurszėj.

Liepojuj 20 d. gruodžio siautė gana didelis gaisras, kuris isznaikino didžiausią Latvijoj ir Lietuvoj kamszczių dirbtuvę Rostovskio. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 75000 rubl. Kaip ant Liepojaus, tai blėdys gaisro padarytos gana didelės.

Isz Rygos.

Paskutinę dieną pereitų metų, ties Rygos uosta ir ant viso Baltiko, siautė baisios vėtros. Vėtra užklupo iszplaukusius ant jurių žvejus ir daug jų laivėlių paskandino. Prie to prigėrė 50 žmonių.

Naujos mokyklos.

Vilniaus mokslinio apskriczio virszininkas gavo isz apszvietimo ministerijos cirkuliarą, isz kurio matyt, jog ministerija rengiasi parengti pramoniszkas mokyklas sekancziose Lietuvos vietose: Vilniaus gub. — miestelyj Smorgonėj žemesnę amatų mokyklą ir tokią jau mokyklą kur nors Lydos pavietyj; Vitebsko gub.: Vitebske žemdarbystės ir techniszką ir miestelyj Losoza — žemesnę amatų mokyklas; Minsko gub.: žemesnes amatų mokyklas; Semeczove, Rieczicoj, Mozire, Naumiestėlyj ir Lubaszove. Kauno gub.: Kaune — žemesnę pramoniszką mokyklą ir amatų dalį; Reseiniuose, Kauno gub. — žemdarbystės ir techniszką mokyklą [illegible] Kauno gubernijos mieste amatų mokyklą. Grodno gub. užmanyta parengti: amatų mokyklą Drogiczine; Belostoke — amatų mokyklą; Milkovicziuose — žemdarbystės mokyklą; miestelyj Dereviannoj — žemesnę amatų mokyklą. Isz viso Vilniaus moksliszkame apskrityj užmanyta parengti 22 profesijonaliszkas mokyklas.

5 d. gruodžio, kaime Mosevicziuose, Lydos pav., užgimė gaisras, kuris isznaikino 4 namus ir dvi negyvenamas triobas. Ugnis pridirbo blėdies ant 3000 rubl. Ugnis užgimė tuszczioje trioboje, bet nežinia nuo ko.

Pirmoje pusėje lapkriczio mėnesio Vilniaus gub. buvo 34 gaisrai. Gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo 5, nuo padegimo 8 ir nuo nežinomų priežaszczių 20. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 38371 rubl. Netikėtų mirczių buvo 8. Užmuszystos 3. Vagystų pavildyta 23. Daigtų pavogė už 1740 rubl., o gatavų pinįgų 890 rubl. Arklių pavogė: Trakų pav. 2, Lydos 7, Vileikos 5, Aszmėnų 4 ir Disnos 1; isz viso 19 arklių.

Isz Kauno.

Kitoj Nėrio pusėj, kaipi Kauno priemiestis, yra Viliampolius sloboda, kur gyvena vieni beveik beturcziai. Kadangi Kaune ir jo aplinkinėse szįmet darbai eina prastai, tai tie Viliampolius varguoliai baisų vargą kenczia, ką patėmyjo ir paprastai mažai vietinių gyventojų reikalus matantis gubernatorius. Jis Kaune suszaukė turtingesnių gyventojų susirinkimą ant apkalbėjimo, kaip galima pagelbėti Viliampolius vargszams, terp kurių ⅞ yra žydų. Ant minėto susirinkimo nutarta: uždėti pigią valginyczią, kuri bus po užveizda žydiszkos labdaringos draugystės. Dalinti beturcziams dykai malkas, o turintiems kiek pinįgų pardavinėti už pusę prekės. Ligoniams parengti ambuliatoriją, kur serganti turėtų be jokio užmokesnio daktarų pagelbą ir vaistus. Rinkti aukas pinįgais ir daiktais Kaune ir po visą Lietuvą.

Pradžioj szių metų Kaune bus parengta abrozdų paroda; parengimu parodos užsiims Vilniaus dailės draugystė.

Užderėjimas pereitų metų.

Maskoliszka žemdarbystės ministerija surinko jau pilnas žinias apie užderėjimą laukuose visokiuose Maskolijos krasztuose. Pagal ministerijos surinktas žinias užderėjimas Lietuvoj sekancziai persistato:

Rugiai užderėjo neužganėdinancziai Vitebsko gubernijoj ir Latvijoj, iszėmus Kurszės gubernijos; kitose gubernijose rugiai užderėjo gerai, geriausiai gi užderėjo Kauno gubernijoj.

Žieminiai kvieczia užderėjo neužganėdinancziai Liflandijoj, kitose gubernijose užderėjo užganėdinancziai.

Avižos užderėjo vidutiniszkai: Vitebsko, Liflandijos ir Suvalkų gubernijose; kitose gi Lietuvos gubernijose užderėjo geriau negu vidutiniszkai.

Vasariniai kvieczia užderėjo neužganėdinancziai: Kauno, Kurszės ir Liflandijos gubernijose, kitose užderėjo vidutiniszkai.

Miežiai užderėjo neužganėdinancziai Vitebsko, teipogi Liflandijos gubernijose.

Bulves Lietuvoj pagadino lytus, jos kitur užderėjo vidutiniszkai, Lietuvoj užderėjo praszcziau.

Linai ir kanapės, imant vidutiniszkai, užderėjo praszcziau negu vidutiniszkai.

Reikia dar pridurti, kad baltgudiszkose ir lietuviszkose gubernijose, dėl szalto oro ir lytų, javai nunoko vėlai, ypacz vasarojų ne galima buvo nuvalyti iki pusei spalių mėnesio, o vietomis jie nenunoko iki užstojimui szalczių.

Sodų vaisiai užderėjo užganė[illegible] Suvalkų gub., [illegible] szalto oro jie užaugo ne geri, menkos vertės: smulkus, negardus, kirmėlių pagadyti; Kauno, Vilniaus ir Grodno gubernijose jie buvo dar niekesni.

Iszėmus Latvijos, kitose Lietuvos gubernijose ant nuvalymo laukų szįmet pritruko darbininkų; bet darbininkų algos buvo beveik tokios jau kaip ir kitais metais.

Paszaro surinko szįmet ne daug, daugeliui ukininkų neužteks jo ant iszmaitinimo per žiemą visų gyvulių, todėl daugelis stengissi dalį gyvulių dabar parduoti, per ką prekes naminių gyvulių dabar nupuolė.

Isz Prusų Lietuvos.

Netoli Klaipėdos, kaime Pauruose ukininkas Karalius, ant apszildymo kelnorės, kad bulvės nesuszaltų, nuneszė katilą su žerincziomis žarjoms; po pietų gi nusiuntė tarną Vaiczį gurbą bulvių parneszti. Bernas, berinkdamas apsvaigo nuo prisirinkusių kelnorėj smalkių. Kada jo pasigedo namieje ir atėjo pažiurėti, jis buvo jau ne gyvas.

Didlakių dvare, netoli Įsruczio, nuo prėjusių smalkių aptroszko atėjęs į Prusus isz maskoliszkosios Lietuvos darbininkas ir jo pati. Paczią atgaivino, o vyras pasimirė.

Skaitlius iszeivių keliaujanczių isz Suvalkų ir Kauno gubernijų per Eitkunus vis dar labai didelis: kas dieną keliauja į Hamburgą ir Bremeną po 100—150 žmonių. Matyt Maskolijoj žmonėms ne gerai einasi, jeigu teip daug isz tėvynės kraustosi į užrubežius.

Ties kaimu Golziais stengėsi su tavorais pereiti rubežių pulkas kontrabandneszių. Rubežiaus sargai juos užklupo ir vadovą paėmė, kiti gi kontrabandnesziai, numetę tavorus, spėjė pabėgti.

Palmnikuose, gentaro kastynėse, ant stovinczių ant nerlių trijų darbininkų nuleido skrynią, kuri darbininkus numetė į olą. Vienas darbininkas likosi ant vietos užmusztas, antras mirtinai apkultas, o treczias apkultas nors sunkiai, bet ne mirtinai.

. Laikraszcziai pranesza, buk profesorius Carl Myers isz Frankfurto iszrado lekinezią torpedą, kurią isztolo galima kėravyti ir siųsti ten, kur reikia.

Isz Amerikos.

Del žiedo norėjo merginos ranka nupiauti.

NEW YORK. Turtinga mergina MayMathews ir trys jauni vaikinai iszvažiavo automobiliu pasivažinėti. Ant kelio automobiliuje kas pagedo, todėl visi trys vyriszkiai iszlipo taisyti. Mergina pasiliko vežime, nusimovė pirsztinę ir stovinti ant ulyczios pamatė ant jos pirszto brangų, vertą 1500 dol. deimantinį žiedą. Pamatęs žiedą stovintis ant ulyczios vienas vyriszkis, iszsitraukė peilį, szoko ant automobiliaus ir stengėsi merginai ranką su žiedu nupiauti. Ant merginos riksmo į pagelbą atėjo taisanti automobilių jos draugai ir praeiviai, ant galo strioglino ir policistas ir visiems pasisekė užpuoliką suaresztuoti. Juom pasirodė 19 metų Henry Goodman. Jis prisipažino, kad dėl didelės vertės žiedo, norėjo merginai visą ranką nupiauti drauge su žiedu. Turbut jis ne pilno proto.

Ateiviai.

NEW YORK. Nuo pradžios 1902 m. iki 29 d. gruodžio, į New Yorko portą atkako ateivių 545751, per 1901 m. gi atkako jų 417713 taigi 1902 m. atkako jų ant 128 000 daugiau. Pabaigoj metų atkako jų mažiau negu pradžioj; daugiausiai svetimų ateivių atkako gegužio mėnesyj, nes 82154. Daugiausiai ateivių atkako isz Italijos ir Austrijos. Italijonų ir žydų daugiausiai pasiliko rytiniuose sztetuose, kiti gi pasidalino lygiai terp rytinių ir vakarinių sztetų.

Atima bažnycziai duotus pinigus.

SIOUX CITY, IA. Czianykszcziai gyventojai Herman ir Bonfiled davė vyskupui Kesne $2450 ant pastatymo bažnyczios, bet reikalavo, kad toje butų kunįgas gerai mokantis angliszkai ir vokiszkai; ant to vyskupas sutiko, bet kada bažnyczia likosi pastatyta, savo žodį sulaužė. Aukautojai apskundė vyskupą į sudą ir tasai reikalavimą aukautojų pripažino už teisingą ir nusprendė vyskupą ant sugrąžinimo paaukautų su pasarga pinįgų.

Pirmutinė [illegible] telegrafo stacija.

SOUTH WILFIELD, MASS. Nuo pereito utarninko likosi czia parengta pirmutinė Suvienytose Valstijose stacija bevielinio telegrafo sistemo italijono Marconio. Pirmutinį telegramą nusiuntė Italijos karaliui. Prie siuntinėjimo telegramų isz stacijos girdėt poszjėjimai, kaipi kad kas szaudytų isz daugelio karabinų.

Grąžina daugiau ateivių.

NEW YORK. Nuo naujų metų czianyksztė ateivių užveizda pradėjo grąžinti daugiau atkakusių ateivių, negu buvo pereitą metą. Su garlaiviu „Neckar" atkako 600 pasažierių, isz jų ateivių užveizda sulaikė 15%, o nuo garlaivio „Waldersee", atgabenusio 850 ateivių, sulaikė dar daugiau.

Be mažo neužtroszko visi gyventojai.

POTTSVILLE, PA. Dėl pratrukimo dudos gazo dirbtuvėse, oras mieste teip prisipildė gazo, kad tukstancziai gyventojų be mažo neužtroszko; gazas pripildė ir gyvenimus. Isz 16000 miesto gyventojų, nebuvo nė vieno, kuris sunkiau ar lengviau gazo nebutų užgautas.

Expliozija kastynese.

POTTSVILLE, PA. Netoli nuo czia, Oak Hill anglių kastynėse atsitiko smarki expliozija. Expliodavo dinamitas. Eksplioziijos trys darbininkai likosi ant vietos užmuszti, 7 sužeisti labai sunkiai, gal mirtinai; lengviaus sužeistų yra 20.

Blėdys gaisrų padarytos.

Per visus pereitus metus ant Suvienytų Valstijų ploto buvo isz viso 2400 gaisrų. Gaisrai tie pridirbo blėdies ant $149260860; 1901m. blėdys gaisrų padarytos siekė $154347450.

Įgriuvo kastynes.

SCRANTON, PA. Įgriuvo netoli miesto esanczios Eddy Creek anglių kastynės. 100 jose dirbusių darbininkų, nors su dideliu vargu, iszsigelbėjo. Įgriuvo į olą O'Brieno hotelis ir 7 kitos triobos.

Tvanai.

SEATTLE, WASH. Upė White River iszsiliejo netikėtai per krantus ir užliejo miestelį O'Brien Gyventojai, rytmetyje pakilę isz lovų, rado savo namus vandens apsemtus. Valdžios a siuntė pagelbą ir iszgabeno gyventojus isz vandens apsemto miesto. Ar kas isz žmonių nepražuvo tvanuose, dar nežinia; materialiszka gi blėdis tvanų padaryta yra labai didelė. Dabar vandens slugsta, todėl daugiau pavojaus nėra.

Gaisrai.

BRADDOCK, PA. 2 d. gruodžio siautė czia didelis gaisras: sudegė du didžiausi mieste hoteliai ir pacztas tapo drucziai ugnies pagadytas. Gaisras užgimė nuo perdaug įkurto pecziaus Horno restauracijoj.

LOUISVILLE, KY. Siautė czia didelis gaisras. Ugnis užgimė spirito krautuvėse Bonnie Bros. ir beveik su visu isznaikino krautuves. Blėdį ugnies padarytą skaito ant kelių szimtų tukstanczių doliarų.

MILWAUKEE, WIS. Sudegė czia vežimų dirbtuvės Charles Abrosh & Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol. Prie gesinimo ugnies, nugriuvusios triobos sienos, 7 ugnagesiai likosi sunkiai apkulti.

BATTLE CREEK, MICH. Sudegė czia įtaisos Review & Herald Publishing Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 350000 dol.

FORT DODGE, IA. Sudegė czia Great Western Cereal Co. krautuvės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

Nelaimes ant geležinkelių.

BURLINGTON, VT. Netoli nuo czia, greitasis trukis susimuszė su renkanczia vagonus lokomotyva. Prie to keturi geležinkelio tarnai likosi užmuszti.

GESINEY, ILL. Netoli nuo czia, ant Manon geležinkelio, iszszoko isz rėlių tavorinis trukis ir nusirito nuo augszto kelio pylimo. Prie to 3 trukio tarnai likosi užmuszti.

Isz darbo lauko.

¶ ST. LOUIS, MO. Czianykszcziai vežėjai buvo sztraiką pakėlę, bet greitai su darbdaviais susitaikė. Darbdaviai pripažino uniją ir užmokesnį po 11 dol. ant sanvaitės. Darbdaviai gali ne patinkantį vežėją praszalinti, bet jo vietą unija gali vien savo sanarius szaudyti. Sutarimas padarytas ant vienų metų.

¶ PHILADELPHIA, PA. Garsus santaikos sudas sutaikymui anglekasių su kastynių savininkais pradėjo vėl savo darbą nuo utarninko. Gal iki pabaigai szito szimtmeczio jis pabaigs tirinėjimą, o ant iszdavimo nusprendimo vėl gal reikės szimtmeczio.

¶ MARSHALLTOWN, IA. Sztraikai szėnių nustatytojų Iowa Central geležinkelio pasibaigė. A bidvi pusės sumažino dalį savo reikalavimų ir tokiu budu pasisekė susitaikyti. Nuo naujų metų szėnių nustatytojai gaus jau padidintas algas.

¶ NEW YORK. Czianykszcziai darbininkai, dirbanti prie triobų statymo, pareikalavo nuo kontraktorių, dirbanczių prie taisymo rotuszės, kad prie darbo but priimti vien prigulinti prie unijos; kitaip visi organizuoti darbininkai žada pakelti sztraiką.

¶ INDIANOPOLIS, IND. Darbininkai dirbanti dirbtuvėse ir mieste prie elektriszkų įtaisų pakėlė sztraiką. Jie reikalauja pakėlimo algų iki 40c. už darbo valandą. Dalis darbdavių ant to sutinka, bet didesnė dalis darbdavių reikalavimą atmetė.

¶ Sztetuose Naujos Anglijos, dėl stokos anglių, geležinkelių kompanijos priverstos tapo skolinti anglis, arba jas su prievarta nuo anglių prekėjų paimti. Dėl stokos anglių kelias dirbtuves atsėjo su visu uždaryti.

¶ AMESBARY, MASS. Ant prisakymo organizacijos virszininkų, pakėlė sztraiką czianykszcziai vežimų dirbėjai. Darbininkai reikalauja 9 val. darbo dienos ir pakėlimo ant 12% algų; reikalavimą tą vienog fabrikantai atmetė.

¶ HUNTINGTON, W. VA. Anglių kastynių Flat Top apskrityj savininkai nuo naujų metų pakėlė ant 10—20% algas dirbanczių darbininkų. Tose kastynėse dirba apie 12000 anglekasių.

¶ TRENTON, N. J. Dirbtuvės Roebling Sons Co., kuriose dirba 2000 darbininkų ir Trenton Potteries Co., kuriose dirba 5000 darbininkų, turės but uždarytos dėl stokos anglių.

¶ NEW YORK. Garsus milijonierius Morgan ant naujų metų savo 130 tarnų davė kalėdų dovaną 100% jų metinių algų; kitiems pakėlė algas ant 100 — 2500 dol. ant metų.

¶ OSCEOLA MILLS, PA. Darbai eina czia vidutiniszkai, tik vienoj kastynėj dirba silpnai. Stato czia dabar naują dirbtuvę, Todėl ant pavasario darbo bus pakaktinai.

¶ HOUSTON, TEX. Czianykszcziai ugnagesiai sutvėrė uniją ir nutarė pakelti sztraiką ant iszkovojimo geresnių algų.

¶ SPRINGFIELD, Ill. Kalnakasiai minksztų anglių kastynių sztete Illinois nutarė reikalauti didesnių algų.

¶ ST LOUIS, MO. Susztraikavo czia plumberių pagelbininkai. Jie reikalauja po 5 dol. už dienos darbą.

¶ PORT AMBOY, N. J. Standard Underground Cable Co. parengė czia naują drato dirbtuvę.

¶ NEW YORK. Tona minksztų anglių kasztuoja czia $8.40, o kietųjų 10 dol.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Isz Elizabeth, N J.

Nuo priėmimo krikszczionybės, visoki kaimynai mus isznaudojo ir skriaudė: skriaudė mus lenkai, vokiecziai ir maskoliai; isznaudojo mus ir locna sulenkėjusi ir suvokietėjusi ponija ir kunįgija. Dar ir sziądien, net czia Amerikoj, atsiranda perimti musų prieszų dvasia, kurie nežino pats, kuom yra, kaip moka, teip niekina lietuvystę ir musų tautiszkus darbininkus, besi-tengianczius iszliuosuoti musų brolius isz svetimų vystyklų. Ant iszrodymo musų broliams visų skriaudų, kokias jie kenczia nuo svetimų, reikalinga tam tikra literatura, tas reikalinga ypacz musų tėvynėj, kur daugelis lietuvių nežino, kuom yra ir kam privalo tarnauti.

Besistengianti prikelti musų nežinanczius brolius yra persekiojami, isztremti isz tėvynės, ne vienas isz jų nuo vargo ir bado pabaigė jau gyvastį szaltuose Maskolijos tiruose, o ne vienas dar pabaigs. Musų pareiga yra szelpti tuos musų darbininkus, besistengianczius mus iszgelbėti nuo pražuvimo, aukaujant ant jų naudos nors po keletą centų. Mus reikalavimai žmogiszkų tiesų turi but iszpildyti, kadangi jie yra teisingi, priguli kiekvienam žmogui. Broliai elizabethiecziai! neužmirszkime tų musų brolių badą kenczianczių, isztremtų neteisingų caro valdžių isz gimtinio krasztio už darbus ant naudos visų lietuvių. Neklausykite tų, kurie stengiasi mus nuo aukavimo sulaikyti, mesdami visokius vaikiszkus apszmeižimus ant tų musų kankintinių.

Kaip buvo garsinta, buvo czia atloszta komedija „Vaito pirszlysta"; pelnas nuo to buvo pažadėtas ant tautiszkų reikalų. Pelno vienog susirinko vos $2.40. Musų kunįgelis pareikalavo pusės pelno sau, bet kada pelnas pasirodė mažas, jis pats susitiko, kad tas butų apverstas ant kankintinių. Dabar gi per pamokslus keikia, szaukia: „kas yra tie kankintiniai, kas isz jų paszelpą gauna? Ant kankintinių sudėti pinįgai lieka laikraszczių redakcijose". Mat įkaip greitai musų kunįgelio protas apsisuko. Jis ne paiso, kad už panaszius apszmeižimus gal prireikti kad ir priesz svietiszką sudą atsakyti. Juk komitetas iszduoda mums atskaitas isz suvartojimo pinįgų. Nepaisykime todėl ant zaunų ardytojų gerų užmanymų, bet aukaukime, kaip aukavome iki sziol. Tegul visoki spuokai, neromyti hermofroditai, iszperos ne žino, kas yra tie musų kankintiniai, bet mes juos žinome ir vargus jų atjaucziame. Mes czia turime didesnę laisvę negu tėvynėj. Kodėl nesinaudojame isz tos laisvės? Turime atsižymėjusius vadovus, kurie rodo mums kelius, kuriais privalome eiti, aiszkina mums musų pareigas. Kodėl mes greicziau klausome visokių sudemoralizuotų hermofroditų, o ne gerų vadovų. Vienykimės mes visi darbininkai į vieną kruvą, tverkime vieną darbininkų ryszį. Tik vienybėj musų iszganymas ir laimė! Politiszkuose reikaluose laikykimės darbininkų partijos, o tautiszkuose klausykime nurodymų musų tautiszkų darbininkų ir mokintojų, o ne ardytojų sutikimo ir vienybės, piudytojų musų terp savęs. Piudytojai ne gero mus mokina, bet stengiasi apsilpnyti, kad silpnus, terp savęs besipiaunanczius, geriau galėtų isznaudoti.

M. M.

Isz Brockton, Mass.

Lietuvių yra czia ne mažas burelis, veik visi dirba apautuvų dirbtuvėse; uždirba nuo $1 00 iki $3.00 už 9 darbo valandas. Apie jų tautiszkus darbus mažai ką galima pasakyti. Terp jų nėra supratimo, ypacz gi truksta vienybės. Per tai viskas eina vėžio žingsniu.

Yra czia viena pagelbinė draugystė Szv. Roko, ji yra bažnytinė, tautiszkais darbais ne nesiima; sanarių skaito apie 150. Terp jų nėra nė sutikimo nė brolystės. Sanariai tos draugystės labiausiai prisideda prie nesutikimų: pravardžiuoja į jų tarpą ne prigulinczius visokiais vardais, kokius tik jų protas gali iszmislyti; ypacz neužkenczia socialistų, nors nežino, kas yra tie baisus socialistai, ne pažįsta visai jų mierių. Czia mat socialistai tvirtai laikosi, tai akli katalikai ir siundo visas dangiszkas ir pragaro pajiegas ant socialistų.

Socialistai czia tvirecziau laikosi nėt už demokratus ir republikonus. Per paskutinius rinkimus ant majoro likosi jau ant trecziostarnystos iszrinktas socialistas Caulter.

Sumanesniejie czianykszcziai lietuviai sutvėrė czia tautiszką pagelbinę draugystę p.v. a Lithuanian Citizens Association (Lietuviszka ukėsų Dr-tė). Prie jos gali priguleti visi lietuviai be skirtumo, ne paiso ji visai ant tikėjimiszkų pažvalgų savo sanarių. Kiekvienas sanarys turi pastoti ukėsu szio krasztio, stengtiesi apsiszviesti, įgauti didesnį tautiszką ir politiszkų reikalų supratimą. Ne paiso ji ant fanatikų daromų kliuczių ir apszmeižimų; nauja draugystė darbuojasi, kiek galima dabartinėse saulygose. Ant jos sudrutinimo ir pastatymo ant tvirų pamatų labiausiai darbuojasi geras tautietis Juszka ir jo draugai. Szita draugystė prigulės prie Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj.

Klebonas czianyksztės lietuviszkos parapijos Szv. Roko, kun. Piausziniitis per pamokslą 21 gruodžio smarkiai barė skaitanczius „Vienybę" ir „Lietuvą", (ar isztikro? Rd.) ypacz gi skaitanczius prieszingas tikėjimui knįgas. Liepė tas nuodėmes iszreikszti laike iszpažinties, saugotiesi piktos dvasios. Rasztininkai girdi, raszanti tokius rasztus ir jų iszleistojai yra visi pabėgę isz tėvynės vagys (mums rodosi, kad ir kunįgai, raszanti į bedieviszkus laikraszczius anonymiszkus apszmeižimus kitų kunįgų, ypacz gi nabago kun. Jakszczio, stovi dar žemiau doriszkai už tuos bedievius. Toki kunįgai yra Amerikoj Rd). Girdi, toki vien stengiasi nuo žmonių pinįgus iszlupti, kad turėtų lengvą duoną (ar tokią kaip kunįgai?). Užsiraszykite, girdi, „Žvaigždę" arba „Kataliką"; tuos, girdi, laikraszczius privalo skaityti kiekvienas katalikas (bet jie teiposgi ne talpina anonymiszkų denunciacijų ant kitų kunįgų. Ant pasigerinimo doros mokintojams, jas reiks kada nors antgaafuose pagarsinti. Rd.). Gaila vien, kad ne paminėjo, koki yra tie bedieviszki rasztai, kurių skaitytojai teip baisiai priesz musų kunįgus nusideda.

Klausytojas.

Isz Wilburton, Ind. Ter.

Dirbame pilną laiką, bet uždarbiai ne kam tikę.

Lietuvių yra czia pusėtinas burelis: 26 apsivedę ir 25 pavieni. Laikraszczius ir knįgas mažai kas skaito. Yra czia keli padorus vaikinai, bet tokių yra mažai; daugumas gyvena kaip indijonai. Pardavinyczių svaiginanczių gėrymų czia nėra, tai musiszkiai patys prisidirba alaus. Sulaukę Kalėdų, prisidirbo alaus ir pasigėrę, per tris dienas savo pasielgimu darė gėdą visiems lietuviams. Broliai lietuviai, liaukimės negražiai besielgę; jeigu teip darysime, tai akyse svetimtaucziių nustumsime savo tautą ant žemiausio laipsnio.

Daugelis czianykszczių girtuoklių ne tik pats neskaito, bet neužkenczia laikraszczių ir knįgų, nekenczia apszviestesnių ir mokintesnių žmonių. Tie sako, kad mokslas tik galvą apsuka. Tie norėtų, kad laikraszczių nė knįgų nebutų, reikalauja, kad iszleistojai ir rasztininkai eitų į kastynes drauge su jais dirbti, o ne tėpliotų popierą. Tie neiszmanėliai mat negali suprasti, kad reikalingi yra ne tik anglekasiai, bet teiposgi apszviesti ir mokyti vyrai; jeigu visi dirbtų kastynėse, tai nebutų juk nė kunįgų, nė daktarų, nė k tokių. Kur gi tąsyk, sus rgę nuo persigėrimo arba nuo ko kito, tie nekenczianti mokslo kreiptųsi pagelbos jieszkodami?

Wilburtonietis.

Isz Lawrence, Mass.

Terp czianykszczių lietuvių, nors jie pirma gana augsztai stovėjo, užgeso tėvynės meilė; pasilikome jau toli užpakalyj kitų vietų lietuvių apgyventų. Dabar mes nepasigarsiname su gerais darbais, skęstame girtuokliavimuose. Dabar pas mus girdėt vien prasivardžiavimai visokiais vardais; pasigarsiname provoms ir musztynėms: ant tautiszkų reikalų nenorime aukaut nė cento. Supratimas musų menkas; su naujais metais gal ir mes susiprasime, pasikelsime nors ant tokio laipsnio, ant kokio seniau stovėjome; gal ne vienas paaukaus ką nors ir ant tautiszkų reikalų, kaip antai ant naudos besimokinanczios jaunuomenės, arba ant szelpimo musų kankintinių, isztremtų isz tėvynės į szaltus Siberijos tirus, kur baisų vargą ir badą kenczia. Asz aukauju 50c. ant naudos besimokinanczios jaunuomenes, kuri, neturėdama isztekliaus, besimokydama, vargą kenczia, žudo sveikatą tik todėl, kad mokinasi svietiszkų mokslų, kokių naudos tėvai, nė giminės nesupranta. Jeigu mes tų musų vyrų neszelptume, butume lygus žmogžudžiams, taptume niekintojais musų tėvynės. Aukauju 50c. ir ant naudos kankintinių, už platinimą lietuviszkų knįgų patekusių į maskolių nagus. Szitie tik užtai pateko į netikusių caro valdžių nagus, kad per apszvietimą žmonių, stengėsi musų tautą pakelti.

Daugumas czianykszczių lietuvių, vietoj ką nors aukauti ant pakėlimo musų tautos, velija murksoti prie szinkoriaus baro, arba su lazdoms viens kitam galvas skaldyti. Argi negeriau jauniems vyrams, vietoj skambinti su lazdoms į tuszczias puodynes, butų skaityti knįgas ir laikraszczius? Užczėdytumėte daug pinįgų, ir proto daug įgytumėte; turėtumėte geresnius negu dabar darbus, uždirbtumėte po daugiau negu dabar.

Yra czia dvi lietuviszkos draugystės. Argi bent metų užbaigoj jos nebutų galėjusios paaukauti po kokius 2 dol. ant kankintinių ir ant besimokinanczios jaunuomenės? Jeigu visos Amerikos draugystės nors po tiek aukautų ant besimokinanczios jaunuomenės ir ant kankintinių, susirinktų poras szimtų doliarų; su tais pinįgais galima but ne vieną suszelpti. Mes stebiamėsi, skaitydami, kiek kitų tautų vyrai iszmislija visokių iszradimų. Netruktų ir terp mus tokių vyrų, jeigu mes teip szelptume mokslaeivius, kaip tai daro kitos tautos; jeigu mes teipjau darysime, kaip daro kiti, ir musų tautos garbė pakils ir skambės po visus žemės krasztus.

K. Paszakarnis.

Isz Tuluca, Ill.

Czianykszczių lietuvių supratimas kyla, jie kyla isz miego, griebiasi skaitymo laikraszczių. Czianykszt s L. N. P. Kliubas uždėjo knįgynėlį, knįgas norisi skaito visi Kliubo sanariai.

22 d. gruodžio atsibuvo susirinkimas Kliubo, ant kurio sekretorius pardavė Kliubui partrauktas knįgas ir paaukautas geros valios tautieczių. K. Rutkauskas isz Chicagos paaukavo už kelis doliarius knįgų, už ką musų Kliubas isztaria jam szirdingą aczių. Apturėjome teiposgi laiszkus nuo tulų tautieczių su gerais velyjimais ir su pažadėjimu paaukauti knįgelių musų naujam knįgynui.

Pabaigus bėganczius reikalus, atsirado kalbėtojai. Pirmutinis kalbėtojas kalbino lietuvius raszytiesi prie Kliubo, iszrodinėjo jo naudą, aiszkino politikos reikalus ir tt. Antras kalbėjo apie musų kunkintinius, kalbino dėti aukas ant jų suszelpimo. Trecziąs aiszkino lietuvių padėjimą po sunkia sziaurės meszkeno letena. Isz kalbų visi buvo užganėdinti.

Klausymas dėjimo aukų ant kankintinių likosi atidėtas ant sekanczio susirinkimo. Ant galo rinko vyriausybę. Likosi iszrinkti: prezidentu — Gerbutas; vice prez. — A. Rathe; prot. sekr. — P. Vaicziulaitis; antras sekr. — A. Majauckas; kasierius — V. Filipaviczia; kasos peržiurėtojas; — F. Majauckas; į komitetą atlikimui reikalų likosi iszrinkti: V. Filipaviczia ir J. Konsereviczia; knįgium V. Szimkus.

P. Vaicziulaitis.

Isz Joint, Pa.

Musų miestelio listuviai pradeda killti isz sunkaus miego ir pradeda suprasti reikalą vienybės ir saugojasi vaidų.

27 d. lapkriczio czianyksztė Szv. Antano Draugystė parengė balių ir ant jo susirinkę linksminosi gražiai, nė jokių vaidų ne buvo (Tame supratimo vienybės ne matyt. Vienybę mes suprantame, jeigu visi kruvoj dirba ant tautos labo; draugyscziių baliai yra jų privatiszki reikalai, jeigu uždarbis eina ant jos vien naudos. Rd.). Juo toliau, juo daugiau atsiranda pritarianczių geriems užmanymams.

26 d. gruodžio persiskyrė su sziuom svietu 22 metų tautietis Jonas Mockeviczia. Buvo geras vaikinas, ne girtuoklis, mėgo skaityti laikraszczius ir knįgas.

Yra czia vienog ne mažai girtuoklių, ne tik pragerianczių savo pinįgus, bet ir tykejanczių gėrymų nuo kitų.

A. S.

Isz S. Boston, Mass.

Besibaigiant metams, czianykszcziai lietuviai atrado progą pasigarsinti, tik gaila, kad visai ne vertais pagyrimo darbais; ypacz tuli pagarsėjo girtuokliavimais, isz tokių kiti pateko net į kalėjimą per degtinę. Vienas isz tokių jau atsėdėjo savo bausmę ir sugrįžęs gyrėsi, kad geram žmogui ir kalėjime yra gerai. Ne visi mat tą patį už gerą laiko.

Neseniai viename lietuviszkame gyvenime susirinkę raugalo garbintojai susipeszė ir vienas kitam su stiklu pramuszė galvą. Isz syk kaltam pasisekė iszbėgti, bet ant rytojaus dėdės suėmė ir nugabeno į No. 6 S. Bostone. Likosi isz imtas isz dėlės, bet sudas nusprendė jį ant 10 dol. bausmės, o kad nabagas tiek pinįgų neturėjo likosi nugabentas ant salos, kur turės be užmokesnio atlikti visokius ant miesto naudos darbus.

Argi ne laikas mesti tuos visus biaurius paproczius, kurie mus visus žemina svetimtaucziių akyse ir nors dalį pinįgų, ką apverczia me ant gėrymų, apversti ant iszsiraszymo laikraszczių ir knįgų. Isz to juk daug daugiau turėsime naudos negu isz girtuokliavimų.

M. Mockapetris.

Isz New Britain, Conn.

Darbai eina czia pusėtinai, bet isz kitur atkakusiam darbą sunku gauti.

Czisnyszcziai lietuviai gyvena gana ramiai, net laike Kalėdų nebuvo musztynių ir provų. Teisybė, be raugalo ne apsiėjo, bet viskas gerai pasibaigė. Geresniejie lietuviai susirinko pas Joną Lenniką, laiką praleidome ant pasikalbėjimo apie visokius musų reikalus. Terp kitko buvo pakeltas klausimas suszelpimo musų kankintinių, maskoliszkų valdžių isztremtų isz Lietuvos. Užmanymą susirinkę parėmė ir sudėjo $2.95. (Aukavusių pravardės ir jų aukos pakvituotos kitoj vietoj.).

Pinįgai prisiųsti į „Lietuvos" redakciją.

Vienas isz susirinkusių.

Isz visur.

‖ Kaip pranesza amerikoniszkas konsulius Peterburge, maskoliszko iždo įėmimai per paskutinę pusę pereitų metų pasiekė 1004428000 rublių, arba 537880-000 doliarių, taigi ant 60000000 dol. daugiau negu užpereituose metuose. Svetimų tavorų per tą pusmetį Maskolija parsigabeno už 131060805 dol.; iszgabeno gi savo tavorų svetur už 179371280 dol. arba ant 47310475 dol. daugiau negu parsigabeno svetimų. Padirbimas Siberijos geležinkelio kasztavo Maskolijai 401700000dol. Geležinkelis tas iki sziol ne tik ne atgabena pelno randui, bet surinkimai neuždengia kasztų administracijos, prie to randas kas metą turi pridėti: administracija to kelio per metus kasztuoja 24 milijonus doliarių, o pelno isz pervežimo tavorų ir pasažierių yra vos pusė tos sumos.

‖ Ryme, ant miesto ulyczios paprastas policistas suaresztavo popiežiaus kardinalą Somminiatelli. Mat kardinalas nepaisė ant valdžių padavadyjimo, važiavo ulyczia kaip tik arkliai įkabina ir pervažiavo skersai ulyczios einantį vaiką; ratai sutriuszkino vaiko krutinę teip, kad nuo to jis pasimirė. Policistas kardinalą ir jo karietą nugabeno ant policijos stacijos. Matyt policisto bedievio buta. Ryme vienog dar žmonės matyt vis dievuotesni negu Amerikoj: czia už tokį darbą, be abejonės, minios butų bandžiusios kaltus kur ant szakos patempti.

‖ Ant persekiojimo lenkų ir kovos su lenkyste Prusuose nori parengti specialiszką ministeriją, kurioj butų sukoncentruoti visi gynklai ir visos rando pajiegos priesz lenkystę. Ta pati ministerija, kovodama su lenkyste, gal po ta paczia skraiste ne kartą bandys ir lietuvystę patraukti. O lietuviai sziuom kartu neturi parlamente nė savo pasiuntinio; lietuvių balsais iszrinktas iszgama Macziul s pasirodė vokiecziių tarnu, o ne lietuvių užtarėju.

‖ Anglijos žydai sijonistai (sztaininksi sutvėrimo steitėj žydiszkos neprigulmingos vieszpatystės) nutarė uždėti Londone žydiszką universitetą. Ant to isz syk Anglijos turtingi žydai pažadėjo 1 milijoną frankų; parengimas gi universiteto kasztuos 12 milijonų frankų. Likusius pinįgus sudės turtingi žydai kituose svieto krasztuose. Juk turtingų žydų ne truksta ir kituose krasztuose, kaip antai Prancuzijoj arba Amerikoj; sudėti 11 milijonų frankų jiems ne bus sunku.

‖ Isz Peterburgo iszdumė įkurubežius viena isz gere nių aktorių ciecoriszko teatro, Elza Szabelskienė. Ji pridirbo daug vekselių ant vardo caro rodininko Kovalevskio. Kovalevski atsisakė vekselius iszpirkti ir užtai caras praszalino jį nuo vietos. Ką gi vienog Kovalevski kaltas? Caras mat ne prisilaiko teisybės ne tik pasielgime su savo ukėsais, bet neteisingu pasirodo net su locnais urėdninkais, be kurių jis negalėtų ne ukėsų isznaudoti ir skriausti.

‖ Isz Maskvos pranesza, buk žinomas visoj Maskolijoj armenietis milijonierius Jamburov, įeinant jam į bažnyczią, likosi plėszikų nudurtas. Mat plėszikai buvo jį paėmę ir ant pažadėjimo, kad jis užmokės suderėtą iszsipirkimą, paleido. Jambuarov ne tik pažadėtų pinįgų ne užmokėjo, bet pranesžė apie tai policijai, iszdavė kel s isz plėszikų; užtai pasilikę liuosais su peiliu jam atkerszyjo.

‖ Maskoliszki laikraszcziai pranesza, jog Kovrove, Maskolijoj, dėl neuždėrėjimo gyventojai kenczia badą, o neturėdami ką parduoti, parduoda locnas moteris ir vaikus. Prekės to žmogiszko tavoro ne augsztos; vaikas kasztuoja 40—50Markių; jauna mergina 150Markių. Žmonių prekystą traukiasi atvirai ir valdžios su savo drausmėms nesikisza; mat jos mėgsta labiau stabdyti besiplatinimą apszvietimo, negu tokius negražius darbus.

‖ Kaip pranesza Paryžiaus laikrasztis „Temps", Persijos valdonas, norėdamas sumažinti vieszpatystės iszdavimus, sumažino skaitlių savo moterų: iki sziol Persijos valdonai turėjo po 1600 paczių ir kelis szimtus vaikų; dabar szachas pasilaikė tik 60 moterų. Tas vienog labai ne patinka garbintojams senovės paproczių. Garbinanti senovę, nors ne visi jos paprocziai verti garbinimo, mat visur atsiranda.

‖ Londone likosi suaresztuotas amerikonas George Chapman. Suaresztuotas kreipėsi prie Amerikos konsuliaus, bet įsikiszimas su užtarimu negelbėjo. Anglijos valdžios tvirtina, kad tasai amerikonas paeina isz Varszavos, yra felczeris Severinas Bzowski; apkųstas jis už nunuodinimą dviejų paczių.

‖ Maskoliszkas randas garsina, jog laike paskutinių žemės drebėjimų mieste Andižan ir jo aplinkinėse pražuvo 4800 žmonių; mieste Andižan pražuvo 1600 žmonių. Žemės drebėjimai tose aplinkinėse vienog nesiliauja, jie apima dar didesnius miesto aplinkinių plotus.

‖ Isz szimto anglekasių, buvusių užsidegusiose kastynėse Bachmute, Ekaterinoslavo gubernijoj, pietinėj Maskolijoj, 58 sudegė. 11 darbininkų iszvedė isz deganczių olų po 60 valandų, likusius gi iszgelbėjo dar gyvus po trijų dienų.

‖ Pietinėj Amerikoj, provincijoj Langnilue penki vulkanai meta ugnį. Vidurinėj Amerikoj, republikoj Nicaragua, atsidarė kalnas Santiago ir meta ugnį. Isz vulkanų Issaclo, Salvador ir Monotumbo teka ugninis skystimas.

‖ Prancuzijos prezidentas isz savo kiszeniaus paskyrė 10000 frankų ant naudos nukentėjusių nuo žemės drebėjimų gyventojų Andižano, azijatiszkose Maskolijos valdybose.

‖ Rytinėse pakrantėse Italijos nuo smarkių lytų užgimė dideli tvanai, kurie labai daug pridirbo blėdies. Tvanuose prigėrė daug galvijų.

‖ Prancuzai Bureaut ir de Victor rengiasi ant orlaivio keliauti ant tirinėjimo kitaip neprieinamų ir nepažįstamų krasztų Sacharos tiruose.

‖ Garsus maskoliszkas rasztininkas grafas Leonas Tolstoj vėl pavojingai apsirgo. Daktarai neturi vilties, kad jis galėtų iszgyti.

‖ Ant salos Naujos Gvinejos cziabuviai užmuszė ir suvalgė du europiecziu tirinėtoju ir daug kitų europieczių.

‖ Aplinkinėse Bagneres du Luchon, Prancuzijoj, siautė gana smarkus žem's drebėjimai, jie vienog nedaug blėdies pridirbo.

‖ Mieste San Juan, ant salos Porto Rico, Naujų Metų dienoj buvo žemės drebėjimai, kurie vienog nelaimių nepagimdė.

‖ Vokiszkose valdybose rytinės Afrikos užt ko didelius ir gana turtingus aukso plotus.

‖ Meksike, mieste Mazatlan siaucziaszijatiszka cholera.

Kas geriau pasielgė?

Žiema. Szaltis neiszpasakytas. Vėjas nesza sniegą, lygindamas griovius ir kalnus. Kartais, pasukęs kelias eiles į rundą, drebia tą sniegą į vieną vietą, tarytum nori nulipdyt kalną, kuris siektų savo virszune dangų. Visur tik balta: triobelės kiekvieno ukininko apnesztos augszta sniegine siena, kaipi drutviete, kad galėtų gintis nuo galingiausių prieszų. Tik kur-nekur laibi, augszti medeliai svyruoja ir vartosi į visas puses, norėdami pasiekt žemę savo virszunėmis.... Saulė jau leidžiasi, vakaras artinasi. Niekur nepatėmysi ant laukų gyvo sutvėrimo, nė keleivio, nė paukszteliolekianczio, — visi, tarytum, iszsiskyrstė ant nakvynės po szilta stogeliu.... Temsta. Tik kas žin kas ten ant kalno kruta? Szuo ne szuo, žmogus — ne žmogus.... kartais pasirodo ir vėl prapuola, nes per baisią pusnį neiszkiai rodėsi. Tik po nekuriai valandėlei galima buvo patėmyt, kad važiavo koksai žmogelis, sus vėlinęs isz miesto. Buvo tai ukininkas isz Pievių kaimo, kuris grįžo namon isz miestelio N., vėlai atlikęs savo reikalus. Jis sėdėjo rogutėse, susitraukęs, visas sniegu apnesztas, tik jo kumelaitė krutėjo ir brido per gilų sniegą. Kada nekada trukdeldavo vadelėms ir pamosuodavo botagą, matyt skubinosi, nes buvo da toli namai.

— Ak, Pone Diev, tai szaltis, — murmėjo sau po nose žmogelis, — kad nors greicziau privažiuot kokią sziltą triobelę....

Po valandėlei pakėlė galvą ir apsižvalgęs į visas puses, tarė:

— Kasžin, ar tai asz bucziau pravažiavęs Szneiderį? Rodosi jis turėtų buti apie szitą vietą? Tik jau czia Bruzgiai....

Szneideris tai buvo Bruzgių szinkorius. Teip besidairant, žmogelis ir privažiavo prie Bruzgių kraczemos. Prisiriszęs kumelaitę prie barijero, jis įėjo į vidų.

— Tegul bus pagarbintas — prakalbėjo žmogelis, imdamas kepurę nuo galvos.

— Ant amžių, atsiliepė balsas isz vieno kampo.

Ten gėrė degtinę du ukininkai isz Bruzgių kaimo, linksmai sznekucziuodami. Žmogelis truputį atszilęs, užsimanė valgyt, nes per visą dieną labai nuvargo ir nuo ryto dar nieko ne buvo valgęs. Priėjęs prie szinkiaus, paklausė szinkoriaus:

— Ar neturi, Tamista, nors ką užkąst? Kad teip silkutę, ar žuvų truputį....

— Apart deszros pas manę daugiau nieko nėra, — perkirto szinkorius — silkes jau pabaigiau.

Žmogelis truputį užsimislijo, bet vėl, atsisukęs į szinkorių, pasakė:

— Sziądien pėtnyczia, nuodėmė butų mėsą valgyt, bet ką daryti, reiks nors deszros užkąst, gal Dievas atleis.... Per tokį szaltį važiuot neduok Dieve! O teip silpna darosi....

Vaikszcziojo žmogelis po kam-

barį ir putė rankas, norėdamas szilti kvapu greicziau atszildyt nugrubusius nagus. Paskui priėjo prie szinkiaus, iszgėrė sznapselį ir, paėmęs galuką deszros, drut nosi, norėdamas nuvaryt sau badą. Tuom tarpu tuodu ukininku jau baigė gert gerą butelį degtinės.

— Tai liuteris, kad ėda pėtnyczioj mėsą. — patėmyjo vienas isz ukininkų, žiurėdamas į žmogelį.

— Žinia, ar tai jam grieksas. Jis per visą sanvaitę pasnykauja, o pėtnyczioj turi nors biskutį palaižyt szmultės, nes kitaip butų nuodėmė. Bet ką-gi mes žiopsome į tą netikėlį, gerkim! Na, sveiks! — Sveiks.

— Ir gėrė toliaus, o žmogelis, sunkiai atsidusęs, tik pažiurėjo į bijanczius nuodemės ir vėl, užsimislyjęs, kramtė deszrą. Tuom tarpu anų ukininkų jau iszdžiuvo pleczkelė. Pirmutinis pakilo nuo stalo ir ėjo jau biskutį svyruodamas prie szinkiaus, paimt kitą bonką degtinės. Sugrįžęs, pasidėjo ant stalo ir vėl ėmė szinkuot. Teip sau,rukydami pypkes, karsztai kalbėjo terp savęs. Juo tolyn, juo garsyn pradėjo kalbėt, matyt, jų nuomonės vis skyrėsi. Bet pirmutinis ukininkas, negalėdamas pertikrint savo draugą,garsiai ryktelėjo.

— Kad tu, durniau, nesupranti, ką asz kalbu.

— Tu pats durnius — da garsiau riktelėjo antrasis.

Jau czia pirmasis, matydamas, kad ne pertikrįs savo draugo, stvėrė butelį degtinės ir rėžė jam į galvą, kad net szito pypkė isz dantų iszkrito. Tada abudu nustvėrė viens kitą už krutų ir ėmė tasytis, taikydami geriaus užduoti. Tą matydamas szinkorius, szoko prie besipeszanczių nusitvėrė juodu už sprandų ir iszstumė per duris. Da ilgai buvo girdėt jų keiksmas ir riksmas ant kiemo. Tuomkart iszalkęs žmogelis pabaigė valgyt, atsilygino su szinkorium ir rengėsi jau važiuot. Iszėjęs laukan, pamatė, kad jau pusnis truputį nutilo, ir atriszęs kumelaitę, keliavo toliaus. Tik kur ne kur da tuksėjo žiburėlis Bruzgių kaimo. Bet žvaigždutės ir mėnulis aiszkiai szvietė ir rodė kelią keleiviui.

Žmogelis važiuodamas, giliai užsimislyjo: jis niekaip negalėjo suprast, kas isz jų blogiau pasielgė, ar jis, kad pėtnyczioj suvalgė szmoteli deszros, ar tie, ką pasigėrę,susipeszė,o gyrėsi, jog bažnyczios prisakymus pildo.

Autanas Griežlė.

Nauji iszradimai.

‖ Berlyno profesorius Leyden prie tirinėjimo džiova sergancziu pradėjo vartoti Roentgeno szviesą; iki sziol daktarai vien barszkydavo į krutinę, bet tuom budu džiovą galima buvo, teip sakant, užcziuopti,jeigu gi jau toli nužengė ir pagadino plauczius, taigi kada ligonį jau sunku iszgydyti. Patėmyti džiovą isz pats pradžių yra tai labai svarbus dalykas, kadangi pradžioj ją galima iszgydyti.

⁂ Italiszkas inžinierius Panca isz Casino iszmislyjo prietaisą, kuri padėta ant saulės, surenka saulės szviesą ir szilumą ir tą saulės pajiegą apverczia ant padirbimo elektrikos. Iszradėjas tvirtina, kad turintis tokią masziną, saulėtoj dienoj gali turėti ant savo reikalų elektriką varymui maszinų, žibinimui apszildymui gyvenimo ir virimui,ir tai be jokių kasztų.

⁂ Italiszkas inžinierius Pins iszrado prietaisą, jo pramintą hydroskopą, su kurios pagelba galima matyti viską, kas yra ar tai jurių vandenyj, ar ant jų dugno ir tai net labai didelėse gelmėse.

⁂ Kaip pranesza laikrasztis „Koelnische Z g," Paryžiaus gydytojas D ras Mosely iszrado budą gydymo vėžio. Ant to, kaip laikrasztis tvirtina, nereikia visai piauti vėžio apimtos kuno vietos.

Nauji rasztai.

Dainos Sutaisytos Ant Keturiu Balsu. Surinko Leonas Ereminas. Tilžej. Iszleido P. Mikolainis. 1902 m. 81 pusl.

Telpa czia 67 dainos,sutaisytos ant keturių balsų. Terp tų dainų yra kelios latviszkos, kelios lietuviszkos, kitos gi svetimos; daugiausiai yra vokiszkų. Mums rodosi, autorius butų geriau padaręs, jeigu lietuviszkas tautiszkas dainas butų atskyręs nuo svetimų. Lietuviszkų dainų rinkiuose Bartscho, Brzozowskio, Gl gero yra daug. Jų yra kiek Moniuszkos dainų surinkimuose, Chopino, Weingartnerio; Jareckio aperose Jadvyga ir Mindaugis, Želensko, Konrade Walenrode yra teiposgi lietuviszki motyvai; tokius motyvus galima rasti ir Moniuszkos Jaunutėj, teiposgi tulose kompozicijose Glinkos. Italiszkoj operoj Ponchiolio, Il Lithuani, teisybė lietuviszkų motyvų nėra, bet dėl jos vardo galima buvo ką nors paimti ant supažindinimo lietuvių Sutaisytojas dainų, p. Ereminas, rengiasi iszleisti ir antrą savo rinkių. Tikimės, kad jame supažindįs lietuvius ir su svetimų kompozitorių sunaudotoms lietuviszkoms meliodijoms.

Iszleidimas gražus ir apdirbimas geras; reikia gėisti, kad pirmą knįgą Dainų lietuviai iszpirktų ir tokiu budu palengvintų iszleidimą tolesnių.

Ukiszkasis Kalendorius ant metu 1903. Peterburge (Suprask Tilžej). Spaudinta Herbsto ir Sunu. 74 puslapiai.

Szitame kalendoriuj,prie szvenczių ir mėnulio atmainų yra pridėtas ir oras kvailinimui lengvai įtikinczių žmonių. Tą liekaną 18 szimtmeczio jau seniai isz musų kalendorių priderėjo iszmesti. Literatiszkoj kalendoriaus dalyj mažai yra straipsnių ir tie pats ne per daug didelės vertės. Telpa czia: apysakaitė versta isz maskoliszko: Isz gyvenimo Samojiedų. Straipsnis Apie lizdininkus. Naudingi pamokinimai ne labai svarbus. Ant galo telpa: Daina lopszinė ir eilutės raginanczios pirkti szitą kalendorių. Tai ir viskas, kas kalendoriuje telpa. Tikrai naudingo ir pamokinanczio jame ne daug.

Lietuviszkos ir angliszkos kalbu žodynas. Sutaise Antanas Lalis. Pirma dalis Lietuviszkai-Angliszka. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos". 1903 m. 382 pusl. didelio 8° formato.

Truko mums iki sziol angliszkai-lietuviszkos kalbų žodyno, nors toks lietuviams reikalingesnis negu lenkiszkai lietuviszkas, kadangi angliszka kalba yra terptautiszka, teip kaip vokiszka ir prancuziszka,o lenkiszka yra kalba nužudžiusios patvaldystę mažos svarbesnis darbais ne atsižymėjusios tautos. Rods kunįgas Szlurusaitis iszleido lietuviszkai angliszka žodynelį, bet tas yra menkos vertės, sudėtas menkai iszmananczio žmogaus. Lalio žodynas yra beveik tokio didumo ką ir vokiszkai-lietuviszkas žodynas Kurszaiczio. Ant jo apdirbimo ne mažai reikėjo darbo paszvęsti. Szitas žodynas už Kurszaiczio tuom geresnis, kad jame ne lietuviszkų žodžių nėra,o pas Kurszaitį svetimų žodžių vien su lietuviszkoms galunėms beveik pusė.

Vietines Žinios.

— Pereitos nedėlios vakarė, krautuvėse Franklin McVeagh, prie Wisconsin Central geležinkelio, užgimė gaisras, kurį pagimdė kibirksztys, iszlėkusios isz lokomotyvos kamino. Kada atbėgo prie ugnies gesintojai,degė jau visa krautuvių trioba, jos gesinti ne galima buvo, todėl ugnagesiai stengėsi vien ugnies ne prileisti prie kitų triobų ir prie stovinczių ant geležinkelio rėlių tavorais prikrautų vagonų. McVeagho krautuvės beveik su visu sudegė. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 doliarių.

— Pereitą nedėlios dieną, aptiekoj Dro Graicziuno, atsibuvo pirmutinis szįmet susirinkimas, turinczios už mierį szelpimą besimokinanczios jaunuomenės, "Auszros" Dr tės. Ant to susirinkimo prisiraszė trys nauji sanariai. Pereitą gi sanvaitę "Auszrą" gavo nuo geros valios tautieczių porą doliarių kaipo Kalėdų dovanelę (aukos tos buvo pagarsintos pereitame "Lietuvos"numeryj). Dieve duok, kad Auszra szįmet rastų terp lietuvių didesnį pritarimą negu pernai.

— Ties 26 str., ant užszalusio prie kranto ežero susirinko pulkas vaikų. Ledas buvo nedrutas ir du vaikai: 11 metų Willie Mc Inerney ir jo trijų metų brolis įlužo. Vyresnysis vaikas tuojaus palindo po ledų ir prigėrė, jaunesniamjam pasisekė nutverti už ledų briaunos ir jis tol galėjo laikytiesi, kol kiti vaikai ne ištėjo su pagelba ir ne isztraukė.

— Tvartuose laikraszczio "Chicago American" likosi paszautas į ranką, kaip sako, paeinantis isz Maskoliszkos Lietuvos, Mikolas Levitas, turintis 19 metų. Levitas gyveno namuose pn. 212 W. 12 Place. Mat prie tvartų stovintis policistas norėjo užsiprovyti savo revolverį, kuris iszsiszovė ne tyczia ir szuvis pataikė Levitui į ranką.

— Paskutinėj sanvaitėj gruodžio mėnesio Chicagoj pasimirė 598 žmonės, kuriame tai skaitliuje buvo: vyriszkių 293, moterų 305; pirmoje sanvaitėj sausio szių metų pasimirė 628, kuriame tai skaitliuje buvo 365 vyriszkiai ir 265 moterys.

Atsiliepimas 1 kuopas L. Laisvamanių Susivienyjimo.

Praslinko jau 6 mėnesiai, kaip susirinkę ant Seimo Brooklyne delegatai, paskyrė man urėdą Rasztininko Laisvamanių Susivienyjimo, o asz neradau dar progos viesziai jiems padėkavoti už suteiktą garbę. Baigiant senus, o pradedant naujus metus, pavelykit, Draugai, pasakyti: kad aczių jus triusui, darbas mus neliko be žymios pasekmės. Iszleistos Susivienyjimo kasztais knygos daro ne mažą įspudį ne tik ant skaitanczių, bet ir smegenys paczių kunįgų sujudintos liko, nes rasztuose savo pripažino man ne tik pagarbę szliuptarnio, bet ir vardą Nerono, kaipo persekiotojo bažnyczios pridėjo. Nereikia vienog mislyti, kad mes jagamasczių, teip darydami, norėjo pakelt manę ant sosto romiszko dievo-Cezario. Pažįstu jų mierius ir matau aiszkiai, kaip jie puikiai darbuojasi dėl Ateitės, raszydami paliudyjimus apie baisumą žmogaus, kurs paaiszkino jų melus. Kunįgai ir Laisvamaniams nori įkalbėti, kad nėra galima užkenkti melagiams ir suprastinesnių knįgucziu mus tautiecziams parupinti. Tą seną taktiką visi Laisvamaniai pažįsta: Ugnis neužgimė, o jau szaukia: dega! ir nori, kad žmonės jiems įtikėję pamestų darbus, ir bėgtų ginti ir dabotų rumus kunįgų.

Kad Laisvamanių platinamos knįgos smarkiai užgavo kunįgus ir verczia juos visaip gintis, tai nėra ir abejonės, kad nori ir tas knįgeles isznaikinti. Bet to neįstengs padaryti. Ot, ir sziądien turiu laimę praneszti, kad nauja knįgelė, užvardinta: Užmuszimas caro Aleksandro II iszeis netrukus isz spaudos, ir viliuos, jog kiekvienas skaitytojas bus užganėdintas. Apart to yra jau parengtas svarbus ir daug stambesnis veikalas, kurs reikalaus daugiaus kasztų. O kad draugai galėtų žinoti apie atliktą triusą visų kuopų, paduodu czia atskaitą nuo 8 birželio 1902, iki 1 sausio 1903.

ĮEIGA:

New Britain, Conn. per M. Mažeika: Mėn. mokesties	$8.30
Už knįgas	$7.40
Brooklyn, N.Y. per P. Stankeviczią: Mėnesinės	$7.55
Už knįgas	$1.80
Waterbury, Conn. per S. Radžiuną: Mėnesinės	$8.65
Už knįgas	$5.35
Scranton, Pa. per J. G. Alinską: Mėnesinės	$2.10
Už knįgas	$1.95
Philadelphia, Pa.: Mėnesinės	$4.30
Už knįgas	$3.50
Minersville, Pa.	
Newark, N.J. per J. Andersoną: Mėnesinės	$4 00
Už knįgas	$3.65
Nuo pavienių sanarių: mėnesinės ir už knįgas	$7.65
8 d. birž. 1902 m. liko iždė:	$66.55
	$129.75

ISZEIGOS BUVO:

„Darbininkų Balsui"	$25.00
Už persiuntimą knįgų ir rasztų	$2.79
	$27.79

Žinodami, kad žmonių pasielgimai priguli nuo mokslo ir pažinties savęs, nesiliausime ir tuose naujuose metuose darbuotis, kaip pridera Laisvamaniams,ir viliuosi kad kiekvienas Lietuvis, troksztąs progreso musų tautai, stos prie darbo ir nesigailės nė skatiko, nė triuso ant labo visuomenės. Velydamas Draugams kuogeriausios laimės su pasekme, lieku su meile.

Kun. V. Demskis.
328 Federal st., Philadelphia, Pa.

Nuo Lietuviszko Knįgyno Silvertowne, Anglijoj.

Visos tautos Londone turi savo vieszus knįgynus, kur kiekvienas gali dykai naudotis isz knįgų tenesanczių. Lietuviams gi to truko. Užmanė įtaisyti tokį knįgyną isz pradžios Silvertowne (Londono priemiestyje), kur yra daug lietuvių. — "Lietuvių darbininkų Draugystė Londone". Tą dalyką apsvarstė ant susirinkimo 29 lapkr. szių metų. Rado reikalingu įtaisyti tokį knįgyną (ir skaitinyczią, jeigu sanlygos daleis),kad visokių pakreipų ir partijų knįgos ir rasztai butų tenai, kad kiekvienas žmogus isz jo galėtų pasirinkti, kas jam geriaus, nevaržant jo nuomonių. Knįgos ir rasztai bus gaunami dykai. Kadangi draugystė pati ne turi pinįgų įkurimui to knįgyno, nutarė kreiptiesi prie visų redakcijų ir iszleistojų ir praszyti jų paaukauti savo rasztus, tikėdama si, jog neatsakys ir padės tokiame naudingame užmanyme, kas be tokių aukų negalės įvykti.

Sulyg to nutarimo ir kreipiuosi prie Jusų,tikėdamasi,juog paaukausite į musų knįgyną visus savo rasztus ir siuntinėsite Jusų gaibingą laikrasztį nors po vieną egzempliorių.

Meldžiu kitus laikraszczius apgarsinti szitą laiszką.

Knįgas ir laikraszczius reikia siųsti ant tokio adreso:

"Lietuv. Knįgynas Silvertown'e". 28 Gray str., Silvertown,
London E. England.

Lietuviszko knįgyno Silvertowne užveizėtojas.

B. Normantas.

Draugysczių Reikalai

12-ras Metinis Pikninkas.

Chicago: Teisybes Myletoju Dr-ste tures savo pikninka 28 d. birželio, Ressigs Grove, Riverside, Ill. Sziame darže tapo szymet-padaryti dideli pagerinimai: pastatyta didele sale ant 3000 sedyniu, kur atsitikus lietui ar vejui gali didžiausias burys žmoniu susesti ir nuo lietaus ar vejo pasisiepti. Apart to yra Bowling alley, supuokles ir daugybe kitokiu zobovu. Mėldžiame visu kitu draugyscziu toje dienoje nedaryti baliu, pikninku ne teatru, idant vieni kitiems nekenktume.

Dr-ste Teisybes Myletoju.

Chicago: Susivienyjimo L. A. kuopa tures savo metini susirinkima nedelioj, 11 d. sausio, 1 val. po piétu, R. S. Ivaszkevicziaus saleje, 3301 Auburn ave., kerte 33-czios gatves. Visi sanariai ir norinti prisiraszyti užkvieczlami pributi ant pažymeto laiko. Komitetas.

Chicago: Szv. Jurgio parapijos Choras tures savo baliu nedelioj, 22 d. vasario, szv. Jurgio parapijos saleleje, 33 ul. ir Auburn ave. Todel meldžia visu kitu draugyscziu nedaryti toje dienoje baliu [illegible] nekenktumem. Komitetas.

Chicago: Liet. Republ. Kliubas 12 wardos tures savo metini mitinga subatoj, 10 d. sausio, 8 val. vakare, saleje M. Alijonio, 1158 S. Leavitt st., ant kurio bus rinkimas naujos administracijos ir kiti svarbus reikalai. Todel visus tos vardos lietuvius kvieczia susirinti. Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusbrolio, Juozapo Mitkevicziaus isz Skaudviles parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Izidorius Rimeikis,
924 S. Water St., Philadelphia, Pa.
(9—1)

Pajieszkau doros lietuvaites ant apsivedimo. Asz esiu 23 metu senas. Ant pareikalavimo suteiksiu savo fotografija. Adr.: F.J.W. Balth,
(9—1) Box 9, Walkers Mills, Pa.

Pajieszkau savo szvogerio Aleksandro Damijonaiczio, isz kaimo Skrynupiu, Griszkabudžio parap., Vladislavavo pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jurgis Riestis,
501 Illinois ave., E. St. Louis, Ill.
(16—1)

Pajieszkau savo sunaus, Antano Žiurio, isz kaimo Kunigiszkiu, Marjampoles pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Ant. Ruseckas,
1984 W. Lake St., Chicago, Ill.

Pajieszkau Kazimiero Dikselio ir Vincento Boczkaus, abu Kauno gub., Raseiniu pav., isz Sartininku miestelio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Jonas Kanevkis,
179 W. North ave., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo duktes Karolinos Liesuniutes. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Mrs. Liesuniene,
223 S. Green St., Baltimore, Md.

Pajieszkau savo brolio, Stanislovo Juozaiczio, isz kaimo Lalpuszkiu, Klovainiu parap., Panevežio pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Kalixtas Juozaitis,
318 S. Clark St., Chicago, Ill.
(16—1)

Pajieszkau savo brolio, Miko Bubnio, isz kaimo Macziunu, Prienu parap., Marijampoles pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jurgis Bubnis,
Sheboygan, Wis.

Pajieszkau Juozo Barbulio, kurs drauge su manimi tarnavo vaiske ant Kubos laike iszpaniszkos kares. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Wm. Kilikievicz,
114 Williams St., Northampton, Mass.

Pajieszkau Kazimiero ir Jono Stulginskiu, isz kaimo Meilunu, Pakrojaus vol., Panevežio pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Ign. Montvilas,
1317 S. Howard St., Philadelphia, Pa.
(23—1)

Pajieszkau Kazimiero Steponaiczio, Suvalku gub., Marijampoles pav., Gudeliu gm., kaimo Pentupiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jonas Vosylius,
37 Cleremont St., North Woolwich, London, England.

Pajieszkau Stepono Lukosziuno, Kauno gub., Szauliu pav., kaimo Pocziunu, 4 metai Amerikoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
John Carbutt,
218 1-st St., Elizabeth, N. J.

Pajieszkau Antano Lapeikio, Kauno gub., Vilkmerges pav., isz Palevenos dvaro. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Ramusis Pavilonis,
41 Union St., Lawrence, Mass.

Pajieszkau Izidoriaus Raudos isz kaimo Varnoniu, Julijono Butkaus, Rilavos parap., gyveno Afrikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Ant. Matus,
Co. S. 6-th Inf. Fort Leavenworth, Kans.

Pajieszkau Jono Dumiko, isz Naumiesczio parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Ant. Shiksnus,
301 Bettle ave., Pittston, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Kazimiero Januszauskio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Zakviczio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Jonas Sankalas,
Seatonville, Ill.

Pajieszkau doros lietuvaites ant apsivedimo. Asz esiu 23 metu senas. Raszanti teiksis prisiusti savo fotografija. Adr.:
F.J.W. Balth,
(9—1) Box 9, Walkers Mills, Pa.

Naujas Žodynas.

Žodynas lietuviszkos ir angliszkos kalbu. Sutaise Antanas Lalis. Chicago, Ill., 1902, pusl. 490. Yra tai pirmoji dalis lietuviszkai-angliszko žodyno. (Antroji dalis angliszkai-lietuviszka yra spaudoje). Yra tai didžiausias ir geriausias žodynas isz visu lyg sziol isleistu lietuviszkai-angliszku žodynu. Rasite jame visus lietuviszkus žodžius iszguldytus angliszkoje kalboje ir kiekvienas žodis yra paženklintas kursivoms litaroms prie kokio jis gramatikos skyriaus priguli. Dabar jau nebus vargo iszsimokinti gerai angliszkai kalbeti. Knyga turi formata dideses musu Geografijos. Kietuose, gražaus melyno audimo apdaruose, ant nugaros iszspaustas sidabrinemis litaromis jos titulas. Preke $3.00

Kalendoriai ant 1903 m.

Naujausias ir geriausias kalendorius su daug geru pamokinimu........25c.

†

Coalgate, Ind. Ter. Praneszu liudna naujiena, kad 13 d. gruodžio, 1902 m. pasimire mano mylima pati, Marijona (po tevais Stroliute), paeinanti isz Suvalku gub., Marijampoles pav., Igliaukos parapijos. Amerikoj pergyveno pusantru metu. Pergyveno su manimi ik 11 menesiu nuo apsivedimo ir mire po palagui, palikdama mane su kudikiu didžiausiame nuliudime.

Adomas Dzina,
Box 241, Coalgate, Ind. Ter.

Atidarymas Naujos Sales.

Chicago: Subatoj ir nedelioj, 10 ir 11 sausio darau dideli baliu atidarymo mano naujos sales, po nr. 1159 So. Western ave. Sale yra puikiausiai parengta, kurioje galima laikyti visokius balius, mitingus ir veseiles. Todel ant szio baliaus kvieczlu visus atsilankyti ir pamatyti ja, o prie geros muzikos susirinke galesite gerai pasiszokti ir pasilinksmiutl.

Antanas Bitinas,
1159 S. Western ave., Chicago, Ill.

Gromatoms popieros, gražiausios ant svieto.

Su visokiu gatunku gražiais kvietkais, puikioms pavinczevonems ir skaitymais. 1 popiera su konvertu 10c.; už tuzina su konvertais 50c. Perkant auksine „fountain" splunksna už $1.00 minetu popieru su konvertais tuzinas dovanai. Prastu popieru visokiu gatunku 20c. tuzinas. 4 tuziuai su konvertais už $1.00 ir auksine plunksna dovanų. Adresuokite: Geo. Baronas, 148—23-rd st., Pittsburg, Pa.

REUMATIZMA vyriszka nusilpnejima nervu, nusilobima, diegly strenose, svaiguli galvos, pailsima, pasekmingai iszsigydysi parsitraukes musu Elektriszka Gercules. Preke su prisiuntimu $2.00. Adresuok:
PEOPLES SUPPLY CO.
146 Canalport Ave., CHICAGO, ILL.

Radikaliszkas Iszgydymas: Reumatizmo drugio, kosulio, papučku nuo veido, plauku nusilpimo, užsikrečiamu ir visokiu ligu. Mes duodame roda ir gyduoles su drukuotu aprašymu kaip jas vartoti Butinai reik aprašyti ligos symptomus.
Drs Brundza Co. Brdway & S.8th st., Brooklyn, N.Y

Szaltos Kojos! Niekad neturesi szaltu ne pailsusiu koju, visados bus sausos ir nedvoks, jeigu ne-

sziosi czeverykuose Elektro-Magnetiszkus padus. Preke su prisiuntimu $1.00. Adresuok:
PEOPLES SUPPTY CO.
146 Canalport Ave., CHICAGO, ILL.

Angliu badas.

Jeigu szis angliu badas patvers ilgiau, tai visokios kliasos žmones tures daug nukenteti. Sziltas kuno užlaikymas yra tai gyvybes asensija. Kraujas negali reguliariszkai cirkuliuoti jeigu kunas yra atszales, per tai visi organai silpsta ir tampa netikusiais savo veikimui. Trinerio Angelica Bitters greitai suszildo pilva ir tuom praszalina negera apetita, sudrutina ji ir padaro tikusiu priimti maista,kuris suteikia sziluma musu kunui. Sudrutinta pilvo sistema pajiegs pasipriesztinti visokioms silpnybems, atstumdama jas szalin. Jeigu norite žinoti garduma ir geruma karcziu pilvo gyduoliu, tai pameginkite Trinerio Angelica Bitters. Ji tikrai sutaiso pagadinta pilva. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ETHNOLOGIJA, arba Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

nių formų negali but nė tikėjimu vadintas. Svietiški mokintojai teiposgi iki šiol nespėjo išdirbti neprigulinčios nuo tikėjimo metodos doros įkvėpimo, kadangi tas gali išsidirbti tik per praktiką ir tėmyjimus,o iki šiol visi keliai buvo po kunįgijos prižiura.

Bandymus pakelti doriškai žmones svietiški doros įkvėptojai dabar atlieka vien pataisymo namuose, kur ant pataisymo atiduoda doriškai nupuolusius ir tie bandymai ištikro išduoda geresnius vaisius negu metoda kunįgijos, kokios ji laikėsi ir laikosi ant įkvėpimo doros žmonėms.

Šios dienos svietiški doros įkvėptojai prisilaiko visai kitokios metodos negu kunįgai. Jie persitikrino, kad ne bausmės ir rykštė pakelia dorą. Owen sako, jog baimė prieš panieką, pagyrimai už gerus darbus geriaus pataiso doriškai nupuolusį negu bausmės. Owenui į trumpą laiką pasisekė perdirbti, išnaikinti piktus palinkimus vaikų surinktų iš Edinburgo prieglaudos namų. Vietoj bausmės, jis stengėsi išrodyti vaikams naudą jų pačių iš gero pasivedimo, įkvėpti jiems supratimą pildymo pareigų. Tokios jau metodos prisilaiko pataisymo namuose Elmiroj ir Šveicarijoj. Nieks čia pasodytiems neprimena praeities; bausmių nė jokių nėra, yra vien dovanos už gerus darbus ir tas išduoda gerus vaisius. Iš paleistų iš pataisymo namų doriškai nupuolusių 1722-78% elgėsi paskui gyvenime pavėikslingai, saugojosi pikto. Tie rezultatai aiškiai rodo, kad per gerą ir atsakantį mokinimą galima žmogų doriškai pakėlti.

Ant doriškos žmonių pusės didelę įtekmę turi budas lavinimo: per atsakantį lavinimą galima žmones doriškai pakelti, perkeisti jų budą ir palinkimus, jęigu ne iš syk, tai iš palengvo; per neatsakantį ir prie gero noro galima daugiau pikto negu gero padaryti. Kad teip yra, parodo tą Spartoj vaikų lavinimo budas, per ką spartanų palinkimai likosi perkeisti teip, kad mažai ant svieto buvo tautų, kurių vaikai su tokiu pasišventimu butų tarnavę savo tėvynei, teip ją narsiai butų gynę, kaip spartanai. Besistengimai per mokyklas pakelti doriškai visus ukėsus buvo daromi ir senovės Persijoj, kur tie besistengimai teiposgi išdavė gerus vaisius. Panašiai kaip senovės Spartoj, šiądien lavina vaikus indijonai šiaurinės Amerikos; ir pas juos, kur lavinimas paliktas patiems indijonams, tas išduoda gerus vaisius, o indijonų budą sugadina nepritaikytos prie jų budo ir supratimo rengiamos rando arba korporacijų mokyklos, kurios jeigu pakelia protiškai indijonų vaikus, tai užtai sugadina juos doriškai, kadangi mat civilizuoti [illegible] nors trumpai, kad geriau [illegible] metodos lavinimo, kad ji vien gerus išduotų vaisius. Terp gyvenančių ant rezervacijų indijonų mokyklas rengia misijonieriai, o tie, kaip rodo mums istorija, niekur nepasirodė gerais pedagogais. Nieks negali užginti, kad misijonieriai per savo mokyklas geidžia pakelti indijonus, bet ant nelaimės gero noro čia neužtenka, reikia apart noro ir proto, tirinėjimo įtekmės pritaikomos metodos, o to dvasiškija, kaip nemėgo seniau, teip jau nemėgsta ir dabar. Prie lavinimo budo indijonų metoda pasirodo daug geresnė, negu vartojama mokyklose civilizuotų tautų. Terp indijonų, žinoma, nesudemoralizuotų civilizacijos, daug daugiau galima užtikti meilės, vienybės ir pasišventimo, negu terp civilizuotų tautų, kurios, rods, išmokina indijonus skaityti ir rašyti, bet užtai nupuldo juos doriškai. Civilizuotos krikščioniškos tautos necivilizuoja nuožmių, bet juos demoralizuoja, nupuldo doriškai. Jeigu, paveikslan, indijonai pagal musų supratimą tankiai laužo musų doros prisakymus, tai tas paeina nuo to, kad pas juos doriškas supratimas yra kitoks negu pas mus. Garsus vokiškas filozofas Leibnitz, matydamas ypatybes šiaurinės Amerikos indijonų, sako: „Atsakantis lavinimo budas galėtų ir mums suteikti žingeidžias ypatybes kuno ir budo, kokias turi indijonai šiaurinės Amerikos,kurie toli mus galėtų pralenkti, jeigu turėtų musų pažintį ir mokslą. Aš nelaukiu, kad atsirastų koks tikėjimiškas zokonas, kuris užsimanytų, per atsakantį lavinimą pakelti žmones ant tokio laipsnio, ant kokio stovi Amerikos indijonai. Toki žmonės stovėtų daug augščiau už kitus ir butų baisus randams." Teip kalbėjo apie indijonus Leibnitz, o Amerikoj juos perstato mums už paslemėkus ne todėl, kad jie ištikro tokiais butų, bet todėl, kad jų budas, supratimas ir visos ypatybės teip labai skiriasi nuo musų ypatybių. Teip mat ant svieto yra, kad mes pritariame ir mylime tik į mus panašius, o nekenčiame žymiai besiskiriančių. Niekšai draugauja su niekšais ir tokius tik myli, dorus išjuokia ir niekina, doresniejie ješko draugystės dorų, o šalinasi nuo niekšų; apšviestas mėgsta draugauti su apšviestais, tamsunas gi tokių nekenčia ir juos niekina. Niekiname mat visada tą, ko mums patiems truksta.

Paveikslai indijonų ir senovės spartanų aiškiai mums rodo, kad, per atsakantį lavinimo budą, doriškas išlavinimas tautų, įkvėpimas joms atsakančių palinkimų, suteikimas visokių ypatybių yra galimas: jeigu jau ne išsyk, tai iš palengvo galima tą padaryti. Svarbiausias čia klausymas, kokias ypatybes per atsakantį lavinimą tautos privalo savo vaikams įkvėpti? Nors musų doriški pajautimai ir pagadyti gyvenimo,bet visgi,imant apskritai, dar mes doriškame nupuolime nenužengėme iki niekinimui doresnių sociališkų ypatybių, altruizmo (meilės kitų žmonių), meilės, brolystės, aukavimo savo asabiškų reikalų ant naudos visuomenės, nors pats ir nevisada elgiamėsi teip kaip norėtume, kad kiti elgtųsi. Įkvėpti tą yra sunku,kadangi kasdieninio gyvenimo reikalai yra visai priešingi tokiems siekiams: vietoj altruizmo, matome visur egoizmą; vietoj meilės ir brolystės, nesutikimus; vietoj aukavimo asabiškų geismų ant visuomenės labo, matome, kad visi rupinasi apie asabišką naudą, apie visuomenę nedaug yra besirupinančių. Lavintojams sunku kovoti su tokiais draugijos palinkimais, pats gyvenimas verčia juos taikytiesi prie draugijos siekių. Musų dora, palinkimais ir siekiai visų civilizuotų tautų remia vien egoizmą ir beveik visų siekiai remiasi ant darymo pinįgų, ant didinimo asabiško lobio. Tokius čielų tautų ir atskirų žmonių palinkimus per ilgą laiką išdirbo sociališkas šios dienos surėdymas; taigi ir tie palinkimai neprigimti žmogui, ne toki, kurių negalima but perkeisti, bet įkvėpti gyvenimo, išdirbti per atsakantį lavinimą.

Apie fizišką lavinimą, sudrutinimą fiziškų pajiegų per jodinėjimą, gimnastiką, irklavimą labiausiai rupinasi Anglijoj ir Amerikoj, čia beveik tiek darbo pašvenčia fiziškam ką ir protiškam lavinimui ir ypač fiziškas lavinimas išduoda gerus vaisius, kadangi anglijonai ir amerikonai priguli šiądien, galima sakyti, prie tvirčiausių, fiziškai civilizuotų tautų; protiškai,nors nepralenkė kitų, bet netoli užpakalyj protingiausių tautų žengia; vien dailės supratime jie negali pasekti su kitais. Užtatai doriškas lavinimas, išdirbimas budo pastatytas ant klaidaus pamato ir negali but paveikslu kitiems. Individualizmas pastatytas ant augščiausio laipsnio, kiekvienas rupinasi apie savę, bitė nesirupina apie naudą ir reikalus avilio. Anglijoj, ypač gi Amerikoj,už svarbiausią žmogaus pareigą laiko darymą pinįgų visokiais dorais ir nedorais budais. Amerikoj doliarį garbina labiau negu Dievą, garbinimas doliaro čia pastojo tikėjimu. Mokyklos, nori, ar nenori, turi rengti doliaro dirbėjus. Net Dievo namuose, visų tikėjimų bažnyčiose garbinamas doliaris teip kaip ir tavorų pardavinyčiose. Tautų anglosaksiškos kilmės augščiausia dora, svarbiausi mieriai, yra dauginimas pinįgų. Tokiose sanlygose, prie tokių pažiurų draugijos negalima mislyti apie tikrai dorišką lavinimą ir pakėlimą žmonių. Pinįgai su dora nieko bendro neturi, o kol draugija pinįgus laiko už augščiausią siekį, apie įkvėpimą geresnės doros per atsakantį lavinimą negal but nė kalbos; ant to reikia perkeisti visą draugijos surėdymą teip, kad ji nereikalautų rinkimą pinįgų laikyti už augščiausią savo pareigą. Apie dauginimą pinįgų ir asabiškų turtų rupinasi ir kitos tautos, bet garbinimas pinįgų aiškiausiai apsireiškia terp amerikonų ir anglijonų, teiposgi terp žydų. Terp šitų tautų todėl labiausiai doriškas pakėlimas žmonių, nurodantis ką kitą vertą garbinimo vietoj pinįgų, neras pritarimo teip ilgai, kol garbinimas aukso nebus kokiu nors budu panaikintas. Taigi visuose civilizuotuose kraštuose doriškas lavinimas pastatytas silpniausiai ir sanlygos, draugijos pažiuros ir siekiai nedaleidžia pastatyti to ant geresnio pamato, kadangi šios dienos draugijos svarbiausi siekiai nieko bendro su dora neturi.

Fiziškas lavinimas, ypač Anglijoj ir Amerikoj, stovi ant gero pamato. Gimnastika, jodinėjimas, irklavimas, darbas ant oro gali priderančiai sudrutinti fiziškas pajiegas lavinamų, o tvirtame kune, kaip jau sakėme, gyvena sveika, tvirta ir energiška dvasia. Gal todėl laikuose, kada lavinimas buvo dvasiškijos rankose,teip buvo draudžiama viskas, kas gali sudrutinti fiziškas pajiegas, kadangi fiziškai tvirti ir fiziškai sveiki turi pakaktinai energijos pasipriešinti lavintojams, jeigu jie stumia ant netikro kelio. Fiziškas lavinimas ypač germaniškuose protestoniškuose kraštuose ir šiądien stovi ant gero pamato. Jeigu ką čia reikia gerinti, tą nurodo daktarai; išmintinga draugija visada klauso nurodymų tų, kurių globoj stiprumas fiziškų pajiegų ir sveikata draugijos.

Su protišku lavinimu ir jo atsakančiu taisymu teiposgi nėra didelių kliučių, kadangi ir šios dienos mokyklos jug stengiasi jas lankantiems suteikti reikalingas žinias, nors to neatsiekia ne dėlto, kad tą laikytų už daigtą nereikalingą, bet kad prie dabartinio lavinimo budo tas nesiduoda išpildyti, mokyklos mokina lavinamus vaikus ir jiems nereikalingų mokslų, todėl neįstengia išmokinti visko reikalingo. Bet ir su tuom šiądien kur kas geriau, negu buvo porą šimtų metų atgal, kada mokinami daug laiko turėjo žudyti ant visai nereikalingų užsiėmimų: šiądien juk mokintiniai pradinių mokyklų daugiau aptųri žinių ir tai naudingų, negu du šimtmečiai atgal apturėdavo gimnazijoj. Be abejonės ateitėj visos tautos pasistengs visiems suteikti pakaktiną išlavinimą, nepaisant ant užengimo pryšakin mokslų ir atsiradimo naujų; išmintingi pedagogai mokės iš visų mokslų ištraukti tą, kas visiems yra reikalingu, o atmes viską nereikalingą. Ant tokio išlavinimo nereiks nė laiko daugiau, kadangi bus išmestos senos, netikusios mokinimo metodos. Mokintojas lavįs protą, o ne atmintį. Prie mokinimo kalbų nealsįs proto sausoms gramatiškoms teorijoms, ką antai Maskolijoj darė iki pabaigai 19 šimtmečio, kadangi kalbą galima ir be to išmokti besimokinant išmažens kalbėti, rašyti ir skaityti; gramatiką išmoks tąsyk, kada kalbą gerai supras. Neturinčios praktiško pritaikymo lotyniška ir grekiška kalbos be abejonės išnyks iš mokyklų. Ateitėj išmintingi pedagogai nealsįs proto vaikų kas dieną mokindami po kelis mokslus, kaip daro dabar, per ką paskui ir suaugę teip lavinti neįstengia ilgai protauti apie vieną daigtą, bet mokįs vieno tik mokslo per visą dienos laiką, ar per tulą jų skaitlių, kol viso kurso neperims vaikų protas.

Žinoma, kad reformų mokyklų ne galima pervaryti ant syk, pastatyti pilnai-naują lavinimo metodą, bet tą galima nuveikti iš palengvo, viską gerai apmilyjus, matant pasekmes naujos metodos, taisant tą, kas pasirodė neatsakančiu. Reikia čia vien pridurti, kad lavinimo budas, mokyklos, kad išduotų kuo geriausius vaisius, negali but centralizuotos, kaip tai dabar yra antai Maskolijoj; mokyklos turi but laisvos, neprigulmingos nuo centrališkų valdžių. Didelės, centralizuotos viešpatystės, dėl savo nerangumo, vis apšvietime stovės žemiau už decentralizuotas, turinčias beveik neprigulmingus, galinčius rengti tą, kas jiems patinka, valsčius, departamentus arba valstijų ryšius, kadangi toki

(Pabaiga bus.)

Aukos ant Kankintiniu.

Ant. Jurkeviczia, Torrington, Con....25
Vincas Zuvelis " "......25
Mot. Jurkeviczia " "......25
Juoz. Žemaitaitis " "......20
Julius Malonaitis " "......10
Juozas Zorskis " "......10
Agota Zorskiene " "......10
Ona Zubrickiene " "......10
Jok. Radzeviczius " "......10
M. Radzeviczlene " "......10
P. Malinauskas " "......25
J. M. Zubrickas " "......25
Tamas Vasiliauskas " "......50
Ant Stoczkus " "......50
Viso..........$3.05
Pasiuntimo kasztai....5
Gauta..........$3.00

Jurgis Tumosa, Foxcroft, Me......25
Petras Pukas " "......25
Vincas Pukas " "......75
Ant. Avinelis " "......25
Barb. Aviniene " "......25
Jul. Kazimierskis " "......25
Mare Kazimierskiene " "......25
Tam. Miczas " "......25
Barbora Micziene " "......25
Jonas Tumosa " "......25
Morta Tumosiene " "......25
Andrius Puidokas " "......25
Juoz. Klembovskis, Scranton, Pa......25
Jonas Kviedis " "......25
Juozas Sabonaitis " "......25
Kaz. Pronckus " "......10
Paulina Jeksztute " "......5
Povilas Mockus " "......25
Sim. Dirginczius " "......25
Ant. Butkus " "......10
Petras Mockus " "......25
Sykiu.......$1.75
Scrantono lietuviai isz szios sumos skiria "Auszros Dr-tei"..........50
Lieka......$1.25

Konst. Paszakarnis, Lawrence, Mass...50
L. Gavlis, Baltimore, Md.............25
J. Kailius " "...............50
J. Andrews, Rock Springs, Wyo......50
V. Orint, Auburn, Ill..................50
A. Viltrakis, Shelton, Ct..............50
Liet. Ukesu Dr-te, So. Boston, Mass..2.06
Paul Pikutis, Homestead, Pa......1.00

Surinkta per T. Kliauba.
P. Valantinas, Philadelphia, Pa.......25
Jonas Sielius " "......25
Jul. Daunoras " "......25
Ona Daunoriene " "......10
M. Macziuliene " "......10
T. Kliauba " "......25
Jos. Daunoras " "......15
Jur. Tamkeviczia " "......25
Petras Vaitiekaitis " "......25
Jos. Laurinaitis " "......50

Prisiustos Dro Sziiupo.
A. Linauskas " "....1.00
Socialistu Kuopa " "....5.00
Sebast. Monkus " "......50
Fr Jodis " "......25
Leon Gustis " "......25
Jurgis Norkus " "......10
Apol. Danielaviczia " "......15
Ant. Raibužis " "......10
Liudv. Tulczaitis " "......10
Nikol. Butvilas " "......5
Jon. Vasiliauckas " "......10
Vlad. Malkeviczia " "......10
Juoz. Gosztautas " "......10
Angust. Balczaitis " "......10
Viktor. Zaksas " "......10
Bron. Bosniarskis " "......20
Kost. Stulpinas " "......10
Franas Gustis " "......10
Ign. Darbutas " "......10
Ant. Vaiczekauckas " "......10
Sykiu......$24.51
Buvo.......94.95
Viso.......$119.46
Pasiusta J. Lizdeikai in Silverton Anglija...13.60
Lieka.....$105.86

Aukos Visztaliui.

Vincas Pukas, Foxcroft, Me..........25
J. Kailius, Baltimore, Md...........25
A. Viltrakis, Shelton, Conn..........25
Socialistu Kuopa, Philadelphia, Pa...1.00
Buvo.......4.55
Sykiu.....$6.30

"AUSZROS Dr-tes" fondas.

A. Viltrakis, Shelton, Conn..........50
Scrantono lietuviai..................50
Konst. Paszakarnis, Lawrence, Mass..50
L. Gavlis, Baltimore, Md.............25
J. Kailius, " 25
John Andrews, Rock Springs, Wyo....50
V. Orint, Auburn, Ill..................50
Liet. Ukesu Dr-te, S. Boston, Mass..2.07
Vincas Pukas, Foxcroft, Me.........1.00
A. Matus, Fort Leavenvorth, Kans.....50
Socialistu Kuopa, Philadelphia, Pa..5 00
Buvo.....132.75
Sykiu.....144.32

PIGIAI ant pardavimo gera Buczerne ir Groserne vietoje lietuviu apgyventoje. Savininkas turi važiuoti in kraju. Atsiszaukite:
Jos. Urbonas,
8800 Houston ave., So. Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo geras graboriaus biznis su arkliais, karietomis ir visomis prietaisomis.
Frank Haiduk,
8756 Exchauge ave., So. Chicago, Ill.
(23—1) Telefonas 1252 S. Chicago.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas. Priežastis pardavimo liga.
John Stoschull,
444 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo pirmos kliaso Buczerne ir Groserne su visomis prietaisomis; ant gero trakto, geras ir senas biznis.
A. Linauskas,
1317 S. 4-th st., Philadelphia, Pa.
(30—1)

Reikalauja 500 mainieriu, leberiu, teipgi prie farmu ir giriu darbo, mechaniku, profesijonalistu, in miestus ir kaimus. Teipgi reikalingi pirkejai namu ir farmu ant Pietinio Pacifiko pakranczių lygiai in vakurinius ir sziaurinius Steitus. Ten pilna darbo, namai ir farmos pigios. Auksine laime kiekvienam kurs nor pagerinti savo buvi. Asz turiu pigias szifkorcziu ir geležinkelio prekes, kiekvienas norintis kur nors keliauti atsiszaukite pas mane arba raszykite indedami už 2c. markia ant atsakymo.
J. Lucas, lietuviszkas agentas,
118 5th Ave. Ruimas I. Chicago, Ill.

Reikalauja vyru arba merginu prie iszkarpymo skyluczių skurose.
Joseph Krogulski,
114 Barber St., Chicago, Ill.
(16—1)

DOVANOS.

Kas pas mane užsiraszys "Lietuva" ir užsimokes viso meto prenumerata gaus puiku kalendoriu arba kitokia kalendoriaus vertes knygele dovanu.
L. Gavlis, "Lietuvos" agentas.
2018 N. Washington St., Baltimore, Md.

AR REIKALAUJI?

Knygu, Abrozu, Abrozeliu, gražiu su pavinczlavonems gromatoms Popieru, drukuojamu Maszinukiu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Katalioga.

Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.

Ar reikalauji siusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.

Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszcziojа, niekada ne žusta, o prekes pigesnes kaip kitu.

Lietuvos redakcija teipgi užsiima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir už algas. Ta viska atlieka už labai maža preke. Ko tik reikalauji raszyk indedamas už 2c. marke ir gausi atsakyma.

Adresuok:
A. OLSZEWSKI
924 33-rd St. Chicago Ill.
Sub Sta. 60.

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.
So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 257 4-th St.
WORCESTER, MASS.
K. W. Blažaitis, 18 Union ave.
NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 334 E. 55-th st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balcziunas 310 Bedford ave.
ELIZABETH, N. J.
Jurg's Orinikaitis, 75 Wall st.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Mauzis, 133 S. Main st.
PITTSTON, PA.
Alek Lakaviczia, 109 Even st.
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
E. ST LOUIS, ILL.
J. J. Ražokas, 471 Collinsville Ave.
NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Možeika, 398 Elm st.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st
PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis.
Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuva" ir prenumerata jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knygas už ta paczia preke kaip ir redakcijose.
"LIETUVOS IszLEISTUVE.

Naujausios Knygos.

Adomas Myckevyczia 1798 – 1855 m. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. Apraraszе A. J. Daubaras...............15c.
Atminimai už motinos duszia. Apsakymas isz tikru atsitikimu kaip Lietuvoje Zekvijos atsibuva...............5c.
Aukos Kares Dievui. Parasze Jonas Grazys. Szi knygute labai suprantamoj kalboj apraszo visas kares kokios kada buvo ant svieto, kiek jos kasztavo, kiek žmoniu iszžude ir kiek žmonijai blogo atgabeno...............10c.
Dede atvažiavo. Komedija viename akte. Draugystes užsiimanczios teatru loszimu tegul nusiperka szia knygele, o gales duoti nauja ir pilna juoku teatra, kuris užganedins geriausia publika. Yra tai graži komedija ir reikalauja tiktai 6 ypatu jos perstatymui...............20c
Grabnyczių žvake. Graži pasaka..5c.
Judoszius. Apraszymas kaip tuli lietuviai laike lenkmeczio maiszto, 1863m. buvo sznipukais ir maskoliams iszdavinejo savo brolius ant suszaudymo kitus isztremimo Siberijon...5c.
Kas isz ko gyvena. Iszleido L. S. D. P. Parasze Dikszteln. Knygele gvildenanti darbininku reikalus...............10c.
Kur musu iszganymas? Knygele istoriszkai-politiszka — dideles vertes. Jos turinys: Latviu judejimas; Politiszkos partijos Czekijoje; Dabartine Lenkija ir jos siekiai; Kapitalizmas ir tautisz kas klausimas Lenkijoje; Politiszkos partijos Lietuvoje ir ju istorija; Statistiszki bruožai kiek kas turi žemes, žemes naszumas. skolos, gyventojai, pramones ir t.t...............25c.
Kaip sutaisytas žmogaus kunas. Parasze S. M. Iszleido Tevynes M. Dr-te. Yra apraszytos ir paveikslais parodytos visos dalys žmagaus kuno kaip jos sutvertos, kaip ju nervai sujungti, kaip jos turi savo gyvuma, kaip veikia ir tt. teipgi aį raszymas tulu ligu. Knygele yra geros moksliszkos vertes...............30c
Kaip apsireiszkia gyvastis žmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveislais visas dalis žmogaus kuno kokiu budu jos visas turi gyvybe ir savo sveikme......15c.
Nebepirmas. Paveikslelis isz mokslеiviu gyvenimo...............5c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas.......5c.
Paveikslai. Pasaka isz lietuvių gyvenimo...............10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida)......25c.
Sugriautas Gyvenimas...............5c.
Szunadvekatis...............15c.
Szvente 1-mos d. Gegužes menuo, 1902 m. Iszleido Lietuviszkoji Social-Demokratu Partija. Apraszymas nuo ko prasidejo szventimas pirmos gegužes menuo dienos ir kaip ji buvo szvencziama darbininku 1902 metuose....5c
Tekinimo amatas. Kas nori iszsimokinti tekorystes amato tegul nusiperka szia knygele, o joje ras gerus pamokinimus iszaiszkintus rasztu ir paveikslais...............15c.
Zemiu Dulkes. Apysaka paraszyta M. Radzeviczutes. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku.........50c.
Speka ir Medega jau iszejo isz po spaudos. Preke...............$1.50
Gražiais drutais apdarais.........$2.00

LIETUVOS REDAKCIJOJ DAR YRA GAUNAMOS IR SEKANCZIOS KNYGOS:
Istorija Lietuvos, Skirmuntaite....25c.
Mužikelis...............10c.
Vaiszes Kristaus pas popiežiu.......5c.
Vienakis...............5c.
Bestiality of Russian Czardom.......5c.
Auszra 1884 metu...............$1.00.
Auszra 1885 metu...............$1.00.
Kalendorius 1893 metu...............15c.
Programas Liet. Social. Partijos....5c.
Žirgas ir Vaikas...............30c.

Knygos sawos spaudos.

Aywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi...............30c
Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke...............25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikyma sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczių wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ozielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke...............35c
Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkąją ekonomiją. Kokiais keliais issidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo...............35c
Arvyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebuvo viliugu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 27 puslapiai...............15c.

Baudžiava Lietuvoje. Parasze žmogus, Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje įvyko, kaip atsiliepe ant lietuviu, kaip ilgai ten tvėrė kada ir kaip tapo panaikinta...............15c
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutvėrimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabaleliu iki daejo iki paukszczių, žvieriu ir patiess žmogaus. Su paveikslais...............40c.
Dvyniai Vagis. Parasze kun. Dembskis. Iszleido Susiv. Lietuvių Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslėliu Loakoono grupos. Knygelė patiekta reikalui pakėlimo moteriszkės. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszkė tapo žemesnė už vyriszkį ir paduoda rodykles ant jos pakėlimo...............25c
Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti isz asztuonių sekanczių gražių pasakaiczių: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis...............15c
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogsniu susideda. kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu gorybiu; kiek mariu, ažeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokijuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai; szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 8vo. eliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslėliais: mapu, gyvuliu ir tt...............$2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinėmis litaromis atspausti parašai ant nugaros ir szono. Preke...$2.50
Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais...............$2.00
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais...............$2.50
Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkeviczių, sutaisė Szernas. Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveiksleleis...............20c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo važiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo taip'nat Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausia dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke...............$1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose...............$1.25
Kraziu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjove nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpecz..tijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima...............15c
Lietuwiszkas Lementorius su poteriais, katekizmais ir mistrauturu...............15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždės, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pliau os, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti...............75c
Drutuose, gražiuose apdaruose...............$1.00
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokslisz kas apraszymas apie yvairius musu žemes augmenis, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveiksleliu., 129 puslapiu...............35c.
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis...............10c
Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. V. Dembskis...............15c
Lenkai ir Lietuviai nuo 1226 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasiekie su Lietuvos kunigaiksztiais: Keistucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar bledinga...............15c
Lietuviu prateviai Mažojoje Azijoje nuo senovei iki jie pateko po valdžia Rymo. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 223 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senovėje gyveno lietuviu prateviai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą...............50c
Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams...............25c
Naujausis Lietuwiszkas Sapnininkas, surinktas ir suredit, isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su priedu apraszymu planetu ir paaiszkinimu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus...............50c
Apdarytas...............65c
Rankvedis gromatų raszymui. Pamokinanti knygelė kaip raszyti gromatas visokiuose reikaluose į visokių luomų žmonis; į giminės, draugus, prekėjus, ponus, kunigus, urėdninkus, ir į patį carą. Teipgi meilingi laiszkai jaunikaiczių į merginas ir merginų į jaunikaiczius reikale susipažinimo ir apsivedimo...............40c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingeidi apysaka, paszvesta jaunuomenei...............25c

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali piniguisz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažata balta korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siunciant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po...............52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.........52½c
Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Naujas Iszradimas kaip iszgydyti nuo reumatizmo, kuris kankina daugeli darbininkų. Serganti reumatizmu jaučia skaudėjimą kojose, strėnose, nugaroje, pečiuose, rankose ir per neatsargumą tampa nelaimingu iki smert. Daktarai iki šiol neišrado gyduolių nė patentuotų įrankių, kuriais galėtų išgydyti reumatizmą. Visoki linimentai ir visokis kiti gydymai ne tik kad neišgydo reumatizmo, bet priešingai, dar jie tą ligą padidiną ir padaro ją neišgydoma. Kad atsiliuosuoti nuo jos, reikia siekti gamtiskų budų gydymosi, kurie tą ligą išgydo ant visados. Norėdamas tapti sveiku, prisiusk $2 vien ant uždengimo kaštų apgarsinimo ir lietuviškai drukuoto pamokinimo kurį jums prisiųsiu, kokiu budu pats save be daktaro ir gyduolių visai išsigydysi savo namuose. Adresuok:
A. LIETUVIS,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Kas isz amerikiecziu nori gauti
"Darbininku Balsa"
ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus, tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos.
Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

Jonas: kur begi Baltriau, palauk!
Baltrus: nėra laiko, begu in paczta pasiųsti pinigus dėl Damijonaitis Co. kad prisiųstų laikrodėlį ir armoniką.
Jonas: palauk tai ir asz siusiu drauge. Sykiu tegul prisiųs ir man Žiedą. Tai kaip merguželės pamatys, tai ir asz ju nė atsiginti nebegalesiu.

Pas mus galite gauti didžiausiame pasiskyrime visokiu Auksiniu ir Sidabrinių daiktų; iszsiunczіame į visus Amerikos miestus ir miestelius; armonikus, skripkas, kanklias, drukuojamas maszinukes ir t. t.
Kiekvienam prisiusime **dykai** mus nauja katalioga su 164 puslapiais, kas prisius savo adresą ir 5 centinę markę del paczto kasztu
DAMIJONAITIS & CO., 3111 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Dep't 2
Kiekvienas pirkejas gauna gražia dovana.

Linksma bus tavo namuose,

Jeigu nusipirksi viena iš musu HOME MUSIC BOX. Yra tai DYVINAS ir PIGIAUSIAS MUZIKALIŠKAS INSTUMENTAS, duodantis daugiau linksmybės, neng ŠIMTO DOL. VERTI VARGONAI. Kiekvienas gali ant jo grajyti, mokslo nereikia, ir mažas vaikas mokės ant jo grajyti. Pirkes jį nusidyvysi išgirdes jo balsa. Jis grajyja su virš 100 visokiu meliodijų, ka pamatysi iš drauge gauto dainu surašo. Jis gali buti vartojamas bažnyčioje, iškalose, giesmininku draugystėse ir visur prie dainu ir šokių. Nuo vieno baliaus galima surinkti visus jo kaštus parsamdžius jį vietoj baliaus muzikos. Jis grajija visus senus Himnus, maršus, valcius, polkas, kadrilius, operu meliodijas ir vėliausias dainas. Gali grajyti nuolatai ta pačia meliodija arba kas kart nauja. Gražioje skrynutėje kaštuoja tik **$6 00.** Prisiusk $2.00, o reštа užmokėsi kada jį atvež. Agentai ant ju daro didelius pinigus. Prisiusk 2c, o gausi katalioga. Adresuok:
STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York. Dept. 9.

FOTOGRAFIJOS.

Mano fotografiszka galerija intaisyta su naujausiais iszradimo aparatais, kasztuojancziais $700. Visokias fotografijas kaip pavieniu ypatu teip ir grupų padarau kuo tikriausiai ir gražiausiai ir VISA SAVO DARBA GVARANTUOJU, o jeigu kam nors mano darbas nesidabotu, tai pinigus sugražinsiu. Ant nuėmimo veseliu fotografiju turiu gražiausias dekoracijas ir prie tokiu fotografiju duodu puikias dovanas jauniemjiem ir kitiem. Ateikite persitikrinti, o daugiau kitur neeisite.
J. P. Rashinskas, lietuviszkas fotografas,
3213 So. Morgan St., Chicago Ill. 1 blokas nuo lietuviszkos baznyczios.

Mano aptiekoje randasi GERIAUSI LIETUVISZKI DAKTARAI.
Gydo visokias slaptingas ir užsisenejusias ligas
D-RAS KAZIMIERAS BUTKEVICZIA
specialistas moterų ir vaikų ligų. Priima ligonius kasdien nuo 2 iki 6 val. po pietu. Pas mane gausite: Tikras Palangos Trejas devyneres. Auszros Bromo Balsama, gydanti kosoli, siuta ir plaucziu gedima. Ateikite ar raszykite lietuviszkai ant adreso: APTIEKA MAGISTRO FORMACIJOS.
D. GIACZO,
4556 S. Ashland Ave. tarp 45 ir 46-tos ul. Chicago, Ill.

VYRAI AR ZINOTE?
Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,
Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

VYRAI Jeigu esate silpni ant kuno ar lytiszku daliu, teip jog ne galite dirbti ar atlikte vyro priderystes, jeigu turite skaudejima nagaros ar kryžiaus, po kruti ne, sunkuma krutinej, svaigima ir skaudejima galvos, drebejima ir sanarių skaudejima, geltonas plemias, puvims ar ronas gerklėj, puoli ma plauku, jeigu negalite miegoti, turit rupes czius, baime, bjaurius sapnus, kraujo užnuody jima arba kokias kitas ligas, kurios jus kankina, jeigu iszeina sekla naktyje ar po nusislapinimui, tai tuojaus eikit arba raszykit pas

DR. B. M. ROSS,
175 So. Clark Street
KERTE MONROE ST.
CHICAGO, ILL.
kur's yra vienas isz pripažintas Chicagos pagarsejusi specialista ir pasekmingas gydytojas
vyriszku ligu
Jo ofise kuris yra inrengtas **suvirsz 20 metu** randasi naujausi instrumentai ir elektriszkos maszinos su kuriu pagelba darant egzaminus greit atranda žmogaus ligą ir jos priežastį. Teipgi prie egzaminavimo naudoja X-ray maszina vartojama dabar per profesorius visuose didžiausiuose ligonbuczuose, su kuria galima matyte per vis žmogaus kuna. Kiti daktarai neiszgyde jus delto kad neturi atsakancziu praktikos ir tam tikru instrumentu del atradimo ligos. Daktaras B. M. ROSS vartoja savo gydyboles iszrastas laike metu pasekmingos praktikos, kurios tukstancziam sugražino sveikata ant visados ir padaro jas linksmais ir laimingais žmonemis. RODA kožnam duoda DYKAI. Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedeliomis nuo 10 ryto iki 1 po pietu.

D-ras A. M. Bacevicze,
Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa, po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.
Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susznekėti ir gauti visa roda.
Lietuviai, norintieje gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pageiba.

Silpni ir serganti vyrai pastoja tvirtais kaip Samsonai vartojant mus „Electriszka Gerculesa." Yra tai geriause ir pigiause gydykla, su kuria galima gydytis nepertraukiant darbo, diena ir nakti. Jeigu sergi ant nervu. Reumatizmo, ar kitokiu ligu raszyk ant žemiau padeto adreso, o gausi pilna paaiszkinima **Peoples Sup. Co. 146 Canalport Av. Chicago, Ill.**

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!
— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.
Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszkų knygų, abrozėlių, gražių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į kraju, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.
Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

O kas czia?

Atidaromi adrozeliai arba altoreliai, pastatomi ant stalo ar komodos. Labai gražus parsiusti in kraju ant prezento. Vienas už 20c., 6 už $1.00. Pinigus žemiau doliario galite markemis prisiusti.
K. Misiunas,
Box 551, Pittsburg, Pa.

Kas prisius 10c.

Aplaikys slenini Kalendoriu ant 1903 m. su paveikslu D.L.K. Vytauto ir Gedemino.
W. J. Petkon
Box 399, Brockton, Mass.

Biblija turinti 382 pusl. su 379 abrozais, yra tai vienatinė ant svieto Biblija su lotyniškom litarom išėjo iš po spaudos. Yra akyva kožnam vyrui ar moterei; ši knyga buvo verta $5.00, dabar gaunama vien pas agenta Ant. Zemaiti, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik už $1.00. Pinigus siuskite vien registruotam laiške.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

F. P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

DAILU IR CZYSTA VEIDA

turesi jeigu vartosi J.I.B. BLOOD PURIFIER. Szita gyduole panaikina spuogus (puczkus), plemas ir kitokius neczystumus ant veido ir kuno, iszczystina krauja ir padarys veida dailiu, czystu ir skaisczių. $1.00 už baksuka.
John's Supply House, 3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.

PLAUKAI jeigu slenka, raszyk pas mus, mes gvarantuojame jog musu naujai iszrastos gyduoles, panaikins pleiskanas (bluzganas), sulaikys slinkima, sutvirtins ju szaknis ir vieton iszpuolusiu ataugins naujus, dailius, tankius, minksztus ir gluodnius plaukus. Apsaugos nuo praplikimo ir pražilimo. Atsiusk $1.00 o gausi bonka musu garsingos gyduoles ant iszmeginimo.
ANIMATOR. 3305 Auburn Av, Chicago, Ill.

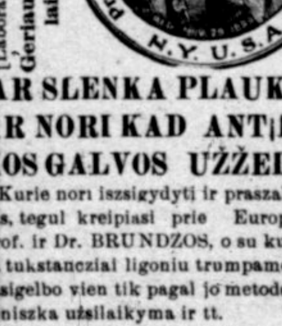

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI?
AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽŽELTU.
Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.
Klausenty rodos per gromatas adresuokite teip:
J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Naujas Apgarsinimas
TAUTIECZEI LIETUVEI PAS SAVA.
Asz padidinau savo krautuve, kurioje galite gaut visko, kaipo tai: dziegoreliu kokiu tik ant svieto randasi. Lenciugeliu auksiniu ir paauksuotu ir sidabriniu, auksiniu žiedu, szpilku, kompasu, kolcziku, visokiu instrumentu, armoniku ir cilinderei del grajinamu maszinukiu. Maszinukes del raszimo gromatu. Monu kniga ir visokis prietaisas darimui sztuku. Istoriszkos knigos kokios tik randasi lietuviszkoj kalboj. Puikiu maldaknigiu; dideliu ir mažu ir visokiu abrozeliu. Puikiu popieru gromatoms su pavinczlavonems ir kvietkoms. Reikalaujanti kokiu nors daigtu prisiuskite už 5c. marke ir gausite katalioga, kuriame rasite apraszima visu daigtu ir ju prekes. Pas mane tavorai geresni kaip visur. Adresuokite teip:
JOS. MATUTIS,
112 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Jeigu turi skaudėjima ir svaigima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir kryžiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, neprasta szirdies plakima, niežyma ausyse ir galvoje, drebėjima ir valkszczlojima kraujo, pamelinavusius paakius, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, jeigu iszeina sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuvarges rytmetyj, esi baugus, gedingas, nusimines, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpnėje, tai musu ELEKTROS JUOSTA praszalys visas minetas symptomas, priduos magnetizma ir gyvybe visam kunui, meile, tvirtuma ir linksmuma, sutvirtins nusilpnejusias nervas; vienu žodžiu padaro žmogu kaip naujai gimusi. Szita Elektros Juosta iszsiojasi ant gryno kuno ir turi stebuklinga gydancza galybe virsz minetu kentejimu. Elektrika dabar vartoja garsiausi daktarai, nes ka elektrika padaro tai to gyduoles neinstengia. Del geresnio paaiszkinimo ir rodos raszyk, indedamas marke, ant szio adreso:
John's Supply House,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.

D-ras A. L. Graiczunas,
167 W. 18-th St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas be skirtumo: vyru, moteru ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso,

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuziną, tiktai
$2.00

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.
Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir paviršines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, veži, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.
Lytiszku daliu ligas
iszgydau per **keleta dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriszkumo, lyczių nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specializkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.
DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.
Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento insitikejimo.
Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicinisko Instituto.

Nereikia moket nei dolerio kol iszgysi.

State Medical Dispensary,

66 E. Van Buren Street,
PIETVAKARINIS KAMPAS STATE UL., CHICAGO, ILL.

Didžiausia Gydinyczia Užsisenejusiu, Chroniszku, Gedingu Vyriszku Ligu.

Prakalba į jaunus vyrus.
Jeigu ką galima apgailestauti tai tą, kurs vaikščioja diena po dienai žinodams esąs kaltu papildymo bjaurių papročių, jausdamas kad jo apsėjimai pasakoja jam gėdingą istoriją jo griekų.

Mes matome dygstančius bjaurumus netikusių papročių, nereikalaujame todėl nė šnekėti apie symptomas ir jų priežastis. Jus jau žinot. Mes esame jau galė kelio. Kaip toli tu esi ant to kelio, žinai, bet kada dasieksi galą, tas priguli nuo paties.

Tu esi dar pavasaryje gyvasties, todėl negali buti auka nykstančios vilties, nykstančios laimės, ir žiurite ant tamsios ateities, neturinčios vyriškos garbės, neturinčios paguodonės nė meilės nuo moterų. Jeigu paklausysi persergėjimo ir geros rodos ir tuojaus ješkosi atsakančio gydymo, tai dar tukstančiai gausių palaiminimų gali tau gryžti, ir saulės šviesa vėl giedrei tau šviesti, nors dabar esi po tamsių debesiu slėgiamas.

Atminkit jog svietas mažai apstoja apie mažgales ir nusilpnėjusias ypatas. Laimė ir moterių paguodonė yra tik dėl tvirtų, pilnai galinčių ir magnetiškų vyrų, per kurių nervas mažiausias dasilytėjimas perbėga su energija ir gyvu jausmu. Ješkok visko ką tik gamta ir amatas padarė gelimu ir naudokis iš kiekvienos linksmumo progos.

Jei reikalauji pagelbos, mes esame ant to idant gelbėti. Didelis ir ilgas tyrinėjimas išmokino mus pažinti žmonių ligas ir jas gydyti. Mes norėtume su Tamista asabiškai pasišnekėti, bet jeigu negali ateiti, tai rašyk. Tavo gromatos bus užlaikytos paslaptyje, ir apart mus daktarų niekas kitas nežinos kad rašei ir ką rašei. Rašyk be baimės, apsakyk visą teisybę apie savę, apie savo budą, o mes pasakysime ką turi daryti. Mes netik kad užslėpsime tavo paslaptybes, bet dar padėsime tau jas užmiršti.

Ligos pilnai išgydytos tuojaus iš mislies pranyksta.

Specijališkas prakalbėjimas į pus-amžinius vyrus.
Ar pats esi apkrautas nereikalingais apsunkinimais? Ar užgavo tavę kvailumai, persižagimai, išdykumai ar apšmeižimai? Ar jauti nuolatai didinantiesi negalėjimą, kuris yra klapatyjantis, neparankus, kankinantis? Ar puslė prie mažiausio susijudinimo duoda norą nusišlapinimo, bet su sunkumu? Ar turi limpančius ir balzganus paveiksle siulų nubėgimus? Ar esi daug maž užpiktinantis ar netinkantis atsitikimuose? Ar visados turi drąsą ir protą su savim? Ar juos visados gali pašauktie ant pareikalavimo? Ar esi toks tvirtas, stiprus, greitas, galintis ir atsakantis kaip vyrai tokio amžiaus turėtų buti? Jeigu ne, tai pasirodavyk su mumis; mes esame specijalistai vyriškų ligų, mes išgydome tokias ligas, kokias kiti tik mėgina praktiką daryti.

Specijališkas prakalbėjimas į apysenius vyrus.
Ar jusų nervų sistema yra atsakančiam stiprume? Ar esi liuosas nuo nerviško, urinariško ar lytiško silpnumo ar suerzinimo? Ar kiekvienam atsitikime esi lygus pareikalavimo? Ar esi abejonėje, negali atlikti pridėryščių su linksmumu? Ar gyvumo galybė ir veikmė nupuolė žemiau laipsnio? Ar erzinimai klapatina, negalingumas kankina, ar silpnumai atitraukia nuo linksmumo ir galingumo? Ar turi silpnus inkstus ir sujudinančią puslę? Ar turi tankų norą šlapintiesi? Ar pradėjimas ir baigimas šlapinimosi eina su dideliu sunkumu? Jeigu teip, tai ateik peršnekėtie tą viską arba rašyk. Mes galime suteikti tau didelę pagelbą. Mes turėjome daug praktikos gydyme specijališkai vyriškų ligų ir jeigu pagelba ir išgydymas yra galimu, mes sugražinsime tau sveikatą.

Mes gydome visas specijališkas vyrų ligas.
Mes gydome jas atsakančiai ir dėlto mums sekasi išgydyti. Musų praktika ir observacija yra didelė ir pamokinanti. Mes turime platų ištyrinėjimą ir originališkus išradimus, kurie suteikė mums praktišką viršų ant privatiškų ir ypatiškų vyriškų ligų.

Mes trokštame sueit ar susirašyti su vyrais visokio amžiaus, visokio užsiėmimo, kurie yra silpni, nerviški, nupuolę dvasiškai ir fiziškai, nustoję kantrybės; kurie kenčia užsisenėjusias ligas, persidirbimą, rupesčius išdykumo, persižagimo negamtiškų veikmių, nusilpninančių nubėgimų, genito-urinariškų erzinimu, negero išlavinimo ar pustyjimo reikalingų organų, turinčių silpnas lytiškas kuno dalis, netinkančias apsivedimui.

Pirma Roda Dykai. Draugiszkas pasisznekejimas ar susiraszymas nieko nekasztuos, o tas gali sau užczedyti daug nespakainumo, paojaus ir kaszto.
Ne atidek jieszkojimo pagelbos laukdamas parankesnio laiko, nes liga didinasi. Dabar gali but iszgydytu pigiau negu paskui, kada liga tvirtai kada insisikverbs in kuna.

State Medical Dispensary,
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul,
Inejimas per 66 E. Van Buren Street.
Offiiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. po pietų. Nedėlioms, nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.
Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinoms Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbai atlieka artistiszkai in laika.
Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,
T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, išrastas Austrijoje prieš keletą metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Prancuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizmą, neuralgiją, kryžiaus skaudėjimą, vidurių skaudėjimus, silpnumą, nerviškumą, nemigą, hysteriją, paralyžių, epilepsiją, apopleksiją, dusulį, trukumą proto, nuomirulį, užkrėtimą kraujo, nežebčiojimą, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.
Lengvumą pajaučia po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Šis kryžius privalo nešioti dieną ir naktį ant šilkinio šniurelio užsikabinęs ant kaklo teip, kad kryžius karotų sulyg duobutės po krutine atgrąžtas mėlynaje puse į kuną.
Prieš užsikabinimą ir po užsikabinimui sykį ant dienos reik tą kryžių įmerkti į vasaroširtį actą ant poros minutų. Vaikų kryžius reikia merkti į silpnesnį actą.
Prekė šio kryžiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytuose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryžius yra geresniu vaistu už elektriška diržą, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio vaisto už ši kryžių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, pas kiekviena žmogų, sveika ar ligotą.
Prisiųsk $1.00 per expresą ar pačto Money Orderi, arba regis truotoje gromatoje, o mes prisiųsime Deimanto Elektriška Kryžių DYKAI. 6 kryžius gausi už $5.00.
Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatu išsigydžiusių su pagelba šio kryžiaus. Žemiaus patalpiname viena iš tokių padėkavonių:
NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotins Pone!—Čia prisiunčiame Jums $5.00 ant penkių elektriškų kryžių. Pirmiaus gautieije kryžiai gydo stebuklingai. Meldžiame šiuos prisiųsti koogreičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS. 2824 Douphine st., New Orleans, La.
THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
306 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

Dykai prisiusime kožnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.
Adresuokite teip:
Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norriko & Co.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT.
Kauno gub. Szauliu pawieto.
723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.
Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.